الأعلام العلية في مناقب ابن تيمية

Imām Ebū Hafs 'Umer bin 'Alī el-Bezzār

Uzvišena znamenitost u vrlinama Ibn Tejmijje

Uzvišena znamenitost u vrlinama Ibn Tejmijje

imām hāfidh Ebū Hafs
’Umer ibn ’Alī el-Bezzār

Plav, Sandžak
džumādel-uhra 1430. hidžretske
jun 2009. godīne

Izdavač:
"K e l i m e t u l – H a qq"
Plav, Sandžak
www.kelimetul-haqq.com
www.kelimetul-haqq.org
kelimetul_haqq@hotmail.com

Prevod i prelom teksta:
Ebū Ahmed

Unos teksta:
Ebū Hafsa

Dizajn korice:
Ebū Merjem

Štampa:
"K e l i m e t u l – H a qq"

Rekao je Allāhov Poslanik
Muhammed, sallallāhu 'alejhi we sellem:

*"Najvrijedniji džihād je reći **riječ istine** pred nepravednim vladarem."* [1]

*"Prvak šehīdā je Hamza, a potom čovjek koji dođe nepravednom vladaru, kaže mu **istinu** u lice, pa ga vladar ubije."* [2]

*"Neka nikoga od vas ne spriječi strah od ljudi da kaže istinu kada je vidi ili bude njen svjedok, jer mu **riječ istine** neće približiti čas smrti, niti mu umanjiti nafaku."* [3]

[1] hadīth bilježe Ebū Dāwūd, et-Tirmidhī i Ibn Mādže u svojim *"Sunenima"* od Ebū Se'īda el-Hudrija i Ebū Umāme el-Bahilija
[2] hadīth bilježi Hākim od Džābir ibn 'Abdullāha
[3] hadīth bilježi imām Ahmed u svome *"Musnedu"* od Ebū Se'īda el-Hudrija

''Kada bih se trebao zakleti
stojeći između ugla Ka'be i Mekāmi Ibrāhīma,
zakleo bih se da svoje oči
nisam spustio ni na koga poput njega,
niti je on video ikoga
učenog kao što je on sām.''

Hāfidh Edh-Dhehebī
(o šejhul-islāmu
Ibn Tejmijji)

Sva hvala pripada Allāhu. Njega hvalimo, kod Njega utočišta tražimo i tražimo Njegov oprost…

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اتَّقُواْ اللّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلاَ تَمُوتُنَّ إِلاَّ وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ

''O vi koji vjerujete, bojte se Allāha istinskom bogobojaznošću i ne umirite (nikako drugačije)**, osim kao muslimani!''** [4]

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُواْ رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالاً كَثِيرًا وَنِسَاء وَاتَّقُواْ اللّهَ الَّذِي تَسَاءلُونَ بِهِ وَالأَرْحَامَ إِنَّ اللّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا

''O ljudi, bojte se Gospodara svoga, koji vas od jednog čovjeka stvara, a od njega je i ženu njegovu stvorio, i od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. I Allāha se bojte – s imenom čijim jedni druge molite – i rodbinske veze ne kidajte, jer Allāh, zaista, stalno nad vama bdi.'' [5]

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَن يُطِعْ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا

[4] sūra Āli 'Imrān, 102. ājet
[5] sūra en-Nisā', 1. ājet

"O vjernici, bojte se Allāha i govorite samo istinu, pa će vas On za vaša dobra djela nagraditi i grijehe vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allāhu i Poslaniku Njegovom bude pokoravao – postići će ono što bude želio." [6]

Zaista je najiskreniji govor – Allāhov govor, najbolja uputa je uputa Muhammeda, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, a najgore stvari su uvedene stvari u vjeri. Svaka uvedena stvar u vjeri je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u vatru.

A potom:

Allāh je poslao Muhammeda, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, sa čistim i jasnim *dīnom* i razumljivim, sveobuhvatnim *šerī'atom* koji čovjeka vodi do stepena savršenstva, dovodi ga do Allāhovog zadovoljstva i podiže njegov status.

A Allāhovom pomoći je Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, nastojao da povede svoj ummet do dženneta, prebivališta mira i bezbjednosti. Tako je on proveo približno dvadeset i tri godine pozivajući u poruku islāma kojom ga je Allāh zadužio. On se suočio sa užasima sa kojima se susreo u ime dostavljanja svoje poruke – poruke islāma – u cilju da ostavi svoj ummet na jasnom putu.

Ako pogledamo u svrhu poruke islāma, nalazimo da ona može biti sažeta u čisćenju i odgoju duše, a to se dešava znanjem i obožavanjem Allāha, kao i jačanjem vezā bratstva, da bi se širila pravda između Allāhovih robova. Sredstva za činjenje toga su

[6] sūra el-Ahzāb, 70. i 71. ājet

primjenjivanjem učenja našeg istinoljubivog Poslanika, *sallallāhu ’alejhi we sellem*, koje je on sakupio za nas u blagu i biserima svoga sunneta, svojim dubokim riječima i onome što zovemo islamskim zakonom (šerī’at ili fiqh).

A ashābi, *Allāh bio zadovoljan njima*, su nakon smrti našeg časnog Vjerovjesnika, *sallallāhu ’alejhi we sellem*, uložili *idžtihād* u vađenju propisa u pogledu određenih pitanja. Neki su pogodili, a drugi nisu dospjeli do tačnog propisa. Ovi pokušaji u *idžtihādu* su se nastavili i različita mišljenja su crpljena u ime uzdizanja riječi Istine i dolaska do najvišeg mogućeg nivoa savršenstva (a za Allāha je svo savršenstvo). Tako je mezhebā bilo mnogo, a cilj je bio jedan.

Rezultat svega ovoga je izdavanje hiljada knjiga i zbirki koje sada pune islamske knjižnice, uzdizanje riječi Istine i osposobljavanje ummeta za pridržavanje za *dīn* istine, islām. Zbog ovoga su se sve snage svijeta sakupile protiv muslimana, s ciljem da ih oslabe. Zato su učenjaci islāma ustajali da brane i branili Allāhov *dīn*.

Od ovih učenjaka, koji su uzdigli zastavu Istine i dostojanstvo odbrane islāma je bio i šejhul-islām Teqī ed-Dīn Ibn Tejmijje, sa mnogim hrabrim stavovima koje je zauzeo u svoje vrijeme i sa svojim bezbrojnim knjigama i fetwama koje sada pune islamske knjižnice. Da bi se bolje upoznali sa ovim hrabrim bogobojaznim *imāmom*, poznatim kao Ibn Tejmijje, mi čitaocu predstavljamo ovu biografiju koja je napisana perom učenjaka koji je vidio šejhul-islāma Ibn Tejmijje, živio i družio se sa njim. On je niko drugi do *imām* el-Bezzār, a on je ovu svoju knjigu nazvao *’’El-E’lām el-’Alijje fī Menāqib Ibn Tejmijje’’* (*’’Uzvišena*

znamenitost u vrlinama Ibn Tejmijje'') i on je najkvalificiraniji (najpozvaniji) da piše o njemu. [7]

Nadamo se da će nasuprot tipičnoj biografiji, koja je ispunjena sāmim činjenicama i brojkama, ova knjiga služiti da čitaoca ''iz prve ruke'' upozna sa *sīrom* (životopisom) o ljudskoj strani jednog od najvećih islamskih ličnosti koje su ikada živjele – onoga koji može biti uzet kao primjer u formulisanju načina života i vođenju svakodnevnih poslova.

[7] Ovaj uvod je uzet iz prvog toma *"Medžmū'ul-Fetāwā"*, izdanja *"Dār el-Kutub el-'Ilmijje"*, 1426. hidžretske (2005.), koje je provjereno (verificirano) od strane Mustafe 'AbdulQādira 'Atā

ZAŠTO SAM NAPISAO OVU KNJIGU?

Kada sam čuo za smrt učenjaka i odgajatelja ovog ummeta – *imāma*, *mudžtehida*, branioca čistog *šerī'ata* i Poslanikovog sunneta, šejhul-islāma Teqī'ud-Dīna Ebīl-'Abbāsa Ahmeda ibn 'AbdulHalīm bin 'AbdusSelām Ibn Tejmijje – *Allāh blagoslovio njegovu dušu i osvjetlio njegov qabur* [8] – neki od učenjaka i oni koji su željeli dobro muslimanima su mi rekli:
''Ti si video šejha, družio se sa njim i upoznao si njega i njegove karakteristike. Kada bi samo mogao napisati nekoliko riječi u pogledu onoga što si video, u cilju da se svako od ovog ummeta ko god naiđje na te riječi okoristi, jer se milost spušta kada se sjetimo dobrih ljudi.''

Pa sam ja odgovorio:
''Ja sam se družio sa njim samo nekoliko dana i znam samo nekoliko od njegovih mnogih vrlina.''

Međutim, vidio sam da su oni namjeravali dobro i da je ono što su od mene tražili bilo moje prāvo i obaveza, jer učenjak treba biti revnostan da širi i distiribuira ono za šta misli da će biti od koristi za muslimane. Tako sam ja uložio mali trud opisujući njegove vrline, koje će inteligentnom čitaocu dati ideju o dostojanstvu i izvrsnosti ovog čovjeka.

[8] Njegovo puno ime je: Teqī ed-Dīn Ebū el-'Abbās Ahmed ibn Šihāb ed-Dīn Ebū el-Mehāsin 'AbdulHalīm ibn Medždud-Dīn Ebī el-Berekāt 'AbdusSelām ibn 'Abdullāh ibn Ebī el-Qāsim Muhammed ibn el-Hidr ibn Muhammed ibn el-Hidr ibn 'Alī ibn 'Abdullāh ibn Tejmijje

Knjigu sam podijelio u sekcije (poglavlja), da bi to bilo vodič onima koji razmišljaju i pod svakim naslovom sam uključio sve čega sam se mogao sjetiti, pokrivajući teme kao što su:

- Njegovo rođenje i odgoj,
- Allāhovo usmjeravanje njega ka hajru u čitavom njegovom životu,
- Njegova revnost i trud u pogledu znanja,
- Njegovo stalno slušanje hadītha,
- Njegova brojna pisana djela,
- Njegova zadivljujuća memorija (pamćenje) dok bi izdavao fetwe i držao predavanja,
- Njegova iznenađujuća stručnost u različitim vrstama informacija (podataka),
- Njegov ʼibādet i obazrivost,
- Njegov zuhd, posvećenost i napuštanje dunjāluka,
- Njegova skromnost, ponizniost, darežljivost i inteligencija,
- Njegova čvrstoća, hrabrost i strpljivost i iskušenja koja je podnio u Allāhovo ime,
- Allāhova zaštita njega, uprkos zavisti njegovih neprijatelja,
- Njegova smrt i ogroman broj ljudi koji su mu klanjali dženāzu,
- Ljubav prema njemu koju je Allāh smjestio u srca ljudi i nakon njegovog života,
- Širenje njegovog znanja i knjiga u dalekim krajevima zemlje,…

Pa ja kažem:

NJEGOVO OBRAZOVANJE (ODGOJ)

Što se tiče njegovog rođenja, ono je kao što mi je većina učenjaka prenijela: On je rođen u Harranu [9] 10. rebī'ul-ewwela 661. hidžretske godine [10] i ostao je u njemu dok nije napunio sedam godina. Onda ga je njegov otac, *Allāh mu se smilovao*, odveo u Damask (*Allāh ga zaštitio*) i on je tamo bio najbolje moguće odgajan. Allāh je u njemu ukorijenio najbolje osobine.

Znaci izvrsnosti, posvećenosti i oštroumnosti su na njemu bili jasno primjećeni od doba rane mladosti.

Povjerljivi prijatelj koji ga je znao mi je rekao da kada je šejh (*Allāh bio zadovoljan njime*) bio još veoma mlad i kada bi hodao ka knjižnici, na tom njegovom putu bi ga zaustavljao Židov koji je živio na putu koji je vodio ka knjižnici. Židov bi ga pitao o različitim stvarima i bio bi ustrajan sa svojim zapitkivanjem zbog Ibn Tejmijjine inteligencije i oštroumnosti. Ibn Tejmijje bi mu odgovarao tako hitro da je Židov postao fasciniran njime. Najzad, kad god bi Ibn Tejmijje naišao na njega, opskrbio bi ga informacijama koje bi čovjeku potvrdile *bātil* (laž) na kom je on bio. Ovo se nastavilo dok on nije prihvatio islām i postao musliman koji praktikuje *dīn*, a to je bilo zbog bereketa koji je šejh imao uprkos svojoj ranoj mladosti.

Od kako se zamomčio, trošio je svo svoje vrijeme zauzet u trudu i naporu; upamtio je čitavi Qur'ān kao mladić i nastavio

[9] Distrikt na jugoistoku Turske, blizu njene granice sa Sirijom
[10] Što odgovara ponedeljku, 22. januara 1263. godine

je da studira i memoriše (napamet uči) hadīth, fiqh i arapski jezik, dok se nije usavršio u svim ovim oblastima islamskog znanja. Ovo je bilo u dodatku na njegovo striktno pridržavanje prisustvovanja *halqama* (krugovima znanja) i njegovom slušanju hadītha i *athāra* (predaja). On je slušao mnoge knjige od brojnih učenjaka visokog ranga. [11]

Što se tiče velikih tekstova *islāma*, kakvi su *''Musned''* imāma Ahmeda, *''Sahīh''* el-Buhārije i Muslima, *''Džāmi' ''* et-Tirmidhija, *''Sunen''* Ebū Dāwūda es-Sidžistānija, en-Nesā'ī, Ibn Mādže i ed-Dārequtnī, njemu su, *Allāh mu se smilovao*, sva ta djela bila čitana u cjelosti mnogo puta. Prva knjiga koju je on upamtio u hadīthu je bila Humejdijev *''El-Džem' bejn es-Sahīhajn''*.

Rijetko je postojala knjiga iz islamskih naukā, a da on nije naišao na nju, i Allāh mu je darovao sposobnost da brzo memoriše i rijetko zaboravlja. Teško da bi on naišao na nešto ili čuo nešto, a da to ne bi ostalo u njegovoj memoriji, bilo u bukvalno ili u značenju. To je bilo kao da je znanje postalo nasuto u njegovo meso, krv i čitavo tijelo. On nije prosto uzimao komade znanja ovdje i ondje. Naprotiv, on je imao kompletno razumijevanje i shvatanje i bio je među najistaknutijim ljudima u vrlini i odlikama. Allāh ga je zadužio onime što bi prirodno uništilo bilo kog drugog, vodio ga je do užitka i sreće u svim aspektima njegovog života i učinio je da posljedice njegovog vo]stva svima budu najjasniji znakovi, do te mjere da se svako sa malo inteligencije slaže se da je on jedan od onih na koje je

---

[11] Učio je pred preko 200 učenjaka. Pogledaj djelo *''El-Kewākib ed-Durrijje''*, 52. str.

Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, mislio kada je rekao:
''Zaista na početku svakog stoljeća Allāh šalje onoga ko će ovom ummetu oživjeti (obnoviti) stvari njegovog dīna'', [12]

…jer je Allāh preko njega oživio zakone ove vjere koji su dugo bili zaboravljeni i učinio ga je dokazom nad svim ljudima njegovog doba, a sva hvala pripada Alahu, Gospodaru svjetova.

[12] *''Sahih el-Džami''* (1874) i *''Es-Silsila es-Sahīha''* (599)

NJEGOVO OGROMNO ZNANJE, PISANA DJELA I SJAJNA MEMORIJA

Što se tiče njegovog obilnog znanja, ovo obuhvata njegovo poznavanje nauka časnog Qur'āna, njegovu sposobnost da crpi najmanje i najpodrobnije koristi iz njega, njegovo poznavanje izjava učenjaka u objašnjavanju njega (tj. Qur'ana), njegov način korištenja ovih izjava kao dokaz i sposobnost koju mu je Allāh dao da rijetkim i zadivljujućim biserima (riječima) izloži njegova čuda (Qur'āna), ljepotu njegovog zakonodavstva, njegova jezička čuda i njegovu jasnu čar. U svemu ovome je on bio predvodnik i primjer koji se svako trudio da oponaša.

Ako bi neko učio neke ājete časnog Qur'āna na jednom od njegovih časova (predavanja), on bi nastavio da ih objašnjava i njegov čas bi se završio time. Njegovo predavanje bi trajalo dobar dio dana i on ne bi imao određenu osobu da uči za njega unaprijed određene ājete za koje bi se on pripremio. Naprotiv, bilo koja osoba koja je prisustvovala njegovom predavanju bi proučila ono što je njemu lahko, a Ibn Tejmijje bi onda objasnio šta god je on proučio. On najčešće ne bi prestao, izuzev da bi oni koji su prisustvovali znali da bi se on, da nije pomanjkanja vremena, udubio u ono što je objašnjavao sa mnogo, mnogo više uglova; međutim on bi stao da bi svojim slušaocima dopustio da odmore.

Na primjer, on je predavao tefsīr (tumačenje): **''Reci: On je Allāh, jedan je…''**, [13] koji je zauzeo čitav veliki tom. Također,

[13] sūra el-Ihlās, 1. ājet

njegov tefsīr ājeta: **”Milostivi se iznad ’Arša uzdigao”** [14] ispunio je oko trideset i pet tomova, a meni je rečeno da je on počeo sa sakupljanjem tefsīra koji bi zauzeo pedeset tomova, da ga je kompletirao.

A što se tiče njegovog poznavanja i pronicljivosti u sunnet Allāhovog Poslanika, *sallallāhu ’alejhi we sellem*, njegovih izjava, djela, događaja iz života, bitki, vojski, *mu’džiza* (čuda) koja mu je Allāh dao, njegovo znanje onoga što je vjerodostojno prenešeno od njega nasuprot onoga što nije vjerodostojno, kao i izjava, djela, doživljaja i fetwi ashābā, *Allāh bio zadovoljan njima*, njihove borbe u ime ove vjere i vrlinā koje su im date u odnosu na ostatak ummeta – u svemu ovome je on bio najprecizniji i najstručniji, i bio je najbrži u pretraživanju svake informacije koja mu je trebala u pogledu ovoga. On nikada ne bi spomenuo hadīth ili fetwu koju bi koristio kao dokaz za nešto, a da to ne bi uputio (učinio referencu) na njegov odgovarajući izvor u tekstovima islāma, ili ukazao da li je to *sahīh*, *hasen* itd. i spomenuo ime ashāba koji je to prenio, a rijetko je bio pitan o predaji a da nije razjasnio njenu vjerodostojnost.

A od najzačuđujućih stvari koje su mu se desile je to da je za vrijeme svog prvog iskušenja u Misru bio uhapšen i zatvoren tako da je bio spriječen od pristupa svojim knjigama. U vrijeme tog boravka u zatvoru on je napisao mnoge knjige – male i velike – i u njima spomenuo veliki broj hadītha, predaja, izjava ashāba, imena učenjaka hadītha, autore i njihove radove i sve to je pripisao njihovim odgovarajućim izvorima, poimenice. On je, također, spomenuo imena knjiga u kojoj se nalazi svaka

[14] sūra Tā-Hā, 5. ājet

predaja, kao i gdje ih u tim knjigama naći. Sve ovo je bilo čisto iz njegove memorije jer u to vrijeme nije imao nijednu jedinu knjigu sa sobom da je koristi kao referencu (da se na nju osvrne). Ove knjige su onda izdate i pregledane i – hvala Allāhu – ni jedna jedina greška nije nađena ni u jednoj od njih, niti je išta u njima trebalo biti promijenjenio. A od ovih knjiga je i knjiga *''Es-Sārim el-Meslūl 'alā Šātim er-Resūl''* [15] a ovo je od vriline koju je Allāh Uzvišeni odredio posebno za njega. [16]

Allāh mu je također darovao sposobnost da zna razlike u mišljenjima među učenjacima, njihove izjave, njihov *idžtihād* na različite teme, te šta je zabilježeno od jakih, slabih, prihvaćenih i odbačenih mišljenja od svakog učenjaka svakoga doba. On je imao dubok uvid (pronicljivost) u to koje od njihovih mišljenja je bilo najispravnije i najbliže istini i bio je čak u stanju da pripiše (pridoda) svakom učenjaku na kojoj lokaciji je došao do svakog mišljenja. Ovo je bilo do te tačke da, ako bi bio pitan i o čemu od ovoga, to je bilo kao da je svaki pojedinačni govor Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, njegovih ashāba i učenjaka – od prvih od njih pa do poslednjih – bio projektovana slika u njegovom umu, od kojih on uzima ono što želi, a ostavlja ono što želi. Ovo je nešto sa čim se složio svako ko ga je ikada

[15] Prevedeno kao *"Isukana sablja na psovača Poslanika"*, *sallallāhu 'alejhi we sellem*

[16] Knjiga sadrži preko 250 hadītha, 100 predaja, spomen preko 600 poznatih ličnosti iz historije *ehlus-sunneta wel džemā'ata* i sakupljene informacije iz preko 40 referenci – sve iz njegove memorije, a čitava knjiga je napisana kao odgovor jednom jedinom incidentu u kom je Ibn Tejmijje čuo kršćanina kako vrijeđa (psuje) Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*!

vidio ili saznao za njegovo znanje, a nije bio obuzet neznanjem ili strastima.

A što se tiče njegovih knjiga i pisanja, njih je više nego što mogu spomenuti ili pomisliti na sve njihove nazive. Zapravo, sumnjam da ih iko može imenom spomenuti, jer ih je mnogo u broju, jer su različitih obima i jer su raširene kroz zemlje. Naime, ja nikada nisam posjetio nijednu zemlju, a da u njoj nisam vidio neku od njegovih knjiga.

Neke od njih su dostigle dvanaest tomova, kakva je *''Telkhīs et-Telbīs 'alā Asās et-Taqdīs''* itd., neke od njih su od sedam tomova, kao što je *''El-Džem' bejn el-'Aql wen-Naql''*, [17] neke od njih su pet tomova duge, kao što je *''Minhādž el-Istiqāmeh wel-I'tidāl''*, neke su od tri toma kao što je *''Er-Redd 'alā en-Nasāra''*, neke od njih su od dva toma kao što je *''En-Nikāh el-Muhallal''* i *''Ibtāl el-Hajl''* i *''Šerh el-'Aqide el-Asbahānijje''*, neke od njih su samo jedan tom ili manje, a njih je previše da se obuhvate. Međutim, daću sve od sebe da spomenem nekoliko, da bih zadovoljio znatiželju onih koji žele da znaju: *''Tefsīr sūra el-Ihlās''*, njegov komentar ājeta **''Milostivi se iznad 'Arša uzdigao''**, njegova knjiga *''Es-Sārim el-Meslūl 'alā Šātim er-Resūl''*, *''El-Furqān el-Mubīn bejn et-Talāq wel-Jemīn''*, *''El-Furqān bejn Ewlijā' er-Rahmān we Ewlijā' eš-Šejtān''*, *''Iqtidā' es-Sirāt el-Musteqīm fī Mukhalefat Ashāb el-Džehīm''*, *''El-Kelim et-Tajjib''*, *''Ithbāt el-Kemāl''*, *''Er-Redd 'alā Te'sīs et-Taqdīs''*, *''El-Džem' bejn el-'Aql wen-Naql''*, *''Naqd Aqwāl el-Mubtedi'īn''*,

[17] Poznata kao *''Dar' Te'ārud el-'Aql wen-Naql''* i *''Muwāfaqat Sahīh el-Menqūl li Sarīh el-Ma'qūl''*, a govori o odnosu između razuma i Objave

''Er-Redd 'alā en-Nasāra'', ''Minhādž el-Istiqāme'', ''Ibtāl el-Hajl we Nikāh el-Muhallal'', ''Šerh el-'Aqīde el-Asbahānijje'', ''El-Fetāwā'', ''Ed-Durr el-Multaqit'', ''Ahkām et-Talāq'', ''Er-Risāleh'', ''I'tiqād el-Firqah en-Nādžijeh'', ''Ref' el-Melām 'an el-E'imeh el-E'lām'', ''Taqrīr Mesā'il et-Tewhīd'', ''El-Istigāthe wet-Tewessul'', ''El-Mesā'il el-Hamāwijje'', ''El-Mesā'il el-Džezrijje'' i *''El-Mesā'il el-Mufredah''* i dovoljno je spomenuti ovih nekoliko primjera njegovih pisanja. U suprotnom, morali bismo spomenuti listu od preko 200 naslova, a ovo nije ni vrijeme ni mjesto za to.

Što se tiče njegovih fetwi i odgovora koje je dao na različita pitanja, njih je više nego što može biti pobrojano. Bilo kako bilo, 17 tomova od njih je sabrano i uređeno u skladu sa fiqhskim temama u Misru i ovo je dobro poznata i čuvena zbirka. [18] Također, njegovi prijatelji i saradnici su sakupili više od četrdeset hiljada pitanja na koja je on odgovorio. Bio je rijedak slučaj da se desi da je on pitan o nečemu na šta nije odgovorio na brzi i momentalni način po kome je bio poznat. [19] Ovaj odgovor bi onda bio pretvoren u knjigu za koju bi drugima trebalo mnogo vremena u kome bi probirali (pregledavali) kroz mnoge reference, pa čak ni tada i dalje ne bi postigli njegovu vještinu i efikasnost u odgovaranju. [20]

---

[18] Dostupna kao *"Muhtesar el-Fetāwā el-Misrijje li Ibn Tejmijje"*, koje je sakupio Bedrud-Dīn el-Hanbelī

[19] Njegov brat Abdullāh je rekao: *"Allāh ga je obdario sposobnošću da brzo piše i pisao je iz sjećanja, bez prepisivanja"*. Pogledaj: *"El-'Uqūd ed-Durijje"*, 64. str.

[20] U *"El-Bidāje wen-Nihāje"* (13/341), Ibn Kehtīr navodi da je Ibn Tejmijje imao samo 19 godina kada je počeo da izdaje fetwe

Rekao mi je pravedni šejh Tādž ed-Dīn Muhammed ibn Ed-Dewrī da je prisustvovao jednom od Ibn Tejmijjinih predavanja na kojem ga je neki Židov upitao o nečemu vezanom za qader. Židov je svoje pitanje predstavio u obliku poeme (pjesme) koja se sastojala od osam stihova. Kad je Ibn Tejmijje pogledao u nju, razmislio je na momenat i počeo da piše odgovor. Pisao je, a mi smo mislili smo da će izaći sa raštrkanim, neorganizovanim odgovorom. Kada je završio, njegovi prijatelji su pogledali ono što je napisao i vidjeli da je to bila poema od 184 stiha, prošarana (isprekidana) unutar poeme predstavljene od strane onoga koji je pitao. Njegovo znanje je bilo tako jasno evidentno u ovoj poemi da, ako bi čovjek želio da objasni samo ovu poemu, trebalo bi mu da napiše dva velika toma čineći to. Ovo je samo jedan primjer njegovih izvanrednih sposobnosti, a kako mnogo ovakvih njegovih odgovora i fetwi ostaju neuporedive (besprimjerne)!

Što se tiče njegovih časova (predavanja), ja nisam propustio ni jedno za vrijeme svog boravka u Damasku. On ne bi pripremio ništa specifično da prezentira. Naprotiv, on bi sjeo, nakon što bi klanjao dva rekata, zahvalio bi Allāhu, donio bi *salawāt* i *selām* na Allāhovog Poslanika (*sallallāhu 'alejhi we sellem*), na tako sladak i prijatan način, kakav nikada nisam čuo ni od kog drugog, a onda bi nastavio da govori. Allāh bi mu tada otvorio znanje, bisere, skrivene koristi, detalje, predaje, vađenje dokaza iz ājeta i hadītha, riječi učenjaka i njihovo upoređivanje, kao i sposobnost da ono što je govorio dopuni starom arapskom poezijom (a ponekada bi čak spomenuo ime autora poeme). U svemu ovome, njegov govor je bio tako umiljat, kao ploveća rijeka, i pokretao bi se kao što se okean pokreće. Od početka svog govora do njegovog kraja on bi izgledao kao da je na

drugom svijetu, zatvorenih očiju. Sve ovo je činjeno spontano i on nije pokušavao da govori na određeni način da bi to odavalo poseban efekat. Naprotiv, to je bilo nešto uzvišeno što je bilo vidljivo svakome ko je gledao ili slušao i on bi ostao u takvom stanju sve dok ne bi završio govor. Vidio sam ga u takvim prilikama; izgledao je kao onaj koji je u prisustvu nekoga koji ga preokupira od bilo čega drugog. Kada bi ovo činio, imao bi tako zadivljujuće ponašanje, da bi to potreslo naša srca i okupiralo našu pažnju.

I on nikada ne bi spomenuo Allāhovog Poslanika, *sallallāhu ’alejhi we sellem*, a da ne bi donio *salawāt* i *selam* na njega i – tako mi Allāha – ja nikada nisam video nikoga ko je poštovao Allāhovog Poslanika, *sallallāhu ’alejhi we sellem*, ili bio revnostan u slijedjenju njega i podržavanju onoga sa čim je on došao, od Ibn Tejmijje. Kada god bi naišao na hadīth na određenu temu i bio uvjeren da on nije derogiran nekim drugim tekstom, on bi postupao po njemu, sudio bi i izdavao fetwu u skladu sa njim i ne bi se okrenuo riječima nijedne druge osobe, bez obzira ko ona bila.

On je, *Allāh bio zadovoljan njime*, govorio:
’’Svakome treba dokaz za svoje riječi, a njegove riječi nisu sāme po sebi dokaz, izuzev Allāha i Njegovog Poslanika, sallallāhu ’alejhi we sellem.’’

Kada bi završio svoj čas (predavanje), on bi otvorio svoje oči i otišao pomiješan sa ljudima, sa razdraganim, uzbuđenim licem kao da ih susreće po prvi put i on bi se nekada čak izvinjavao nekima od njih za ono što je vidio kao nedostatke u

svom govoru. Svako predavanje koje je on držao u tim danima zauzelo je mnoge bilješke.

Ono što sam ovdje spomenuo u pogledu njegovih predavanja je nešto veoma dobro poznato, sa čim bi se složio svako onaj koji im je prisustvovao, a takvih ljudi je mnogo – hvala Allāhu – i oni ne mogu biti pobrojani: učenjaci, zvaničnici, učači Qur'ana, muhaddithi, feqīhi, pjesnici i mase muslimana. [21]

[21] U *"El-Bidāje wen-Nihāje"* (13/283) je Ibn Kethīr opisao prvo predavanje koje je Ibn Tejmijje održao, rekavši: *"To je bio izuzetno posjećen čas, a belješke s ovoga časa je zapisao šejh Tādž ed-Dīn el-Fizāri zbog mnogih koristi ovog predavanja i velike koristi koju su posjetioci imali od njega. Oni koji su prisustvovali su mu obilno zahvaljivali zbog njegovog mladog doba, jer je tada imao samo 22 godine. Šejh Teqī ed-Dīn je počeo da podučava 10. sefera u Emewijskoj džamiji, sa minbera napravljenog posebno za njega, da bi sa njega objašnjavao Qur'ān. Tako je on počeo i mnogi ljudi bi se okupili da slušaju njega i ono što je on posjedovao od znanja koje je bilo uljepšano bogobojaznošću, zuhdom i 'ibādetom. On je postao veoma dobro poznat putnicima iz svih zemalja i tako je nastavio za vrijeme dugog niza godina."*

NJEGOVO POZNAVANJE RAZLIČITIH VRSTA INFORMACIJA I PODATAKA

Što se tiče poznavanja vjerodostojnih i slabih predaja, on je bio poput planine na koju se niko nije mogao popeti. Rijetko da bi predaja njemu bila spomenuta, a da on nije znao ko ju je rekao, ko ju je prenio, ko ju je spomenuo ili ko ju je zabilježio, u dodatku na poznavanje stanja svakog prenosioca u svjetlu nauke *džerha* i *ta'dīla*.

Jedna osoba koja je bila svjedok opisuje da je on jednog dana bio na času sa muhaddithom koji mu je čitao knjigu hadītha. On je čitao veoma brzo i šejh ga je ispravio u imenu čovjeka u senedu hadītha koji je čitalac brzo pročitao, spominjući da je njegovo ime bilo tako i tako, nasuprot onoga kako je muhaddith pročitao. Oni su pogledali i našli da je bilo upravo onako kako je šejh rekao.

Zato, pogledajte u ovo brzo razumijevanje i detaljno znanje sa kojim se niko ne može uporediti, izuzev da im je darovana ekstremna preciznost!

Ovo je jasno kao dan kada se pogleda u mogućnost koje mu je Allāh podario, da uzima poslaničke predaje i iz njih crpi koncepte i dokaze za različite mes'ele, da razjašnjava željena značenja njihovih riječi, objašnjava koje predaje specifikuju i ograničavaju opšte propise, da ukazuje koje su predaje derogirane ili derogirajuće, da se udubi u uputstva i principe vezane za svaku predaju, da objasni na šta svaka predaja ukazuje i da ukaže koje dodatno znanje pojedincu treba da bi shvatio

svaku (predaju) – do te mjere da kada god bi mu bio spomenut ājet ili hadīth – on bi nastavio da iz njega vadi značenja i koncepte koji bi bili očekivani jedino od najzadivljujućih učenjaka, zbog toga kako bi ih potpuno on crpio. On bi hipnotisao svakog ko bi se zadesio tu da ga čuje.

Jednom je bio upitan o hadithu: ***''Allāh je prokleo onoga koji oženi razvedenu ženu da bi je učinio dozvoljenom njenom prvom mužu, kao i muža koji je vrati (uzme natrag)''*** [22] pa je on nastavio (produžio) elaboriranje i objašnjavanje do tačke da je sve što je rekao zauzelo čitav tom. [23]

Rijetko je bio slučaj da mu se spomenuo hadīth ili propis, a da on nije proveo čitav svoj dan objašnjavajući ga ako bi to želio, ili da mu je spomenut ājet iz Allāhove Knjige, a da on nije proveo čitavo sijelo tumačeći ga.

Što se tiče njegovog suprotstavljanja novotarima i sljedbenicima strasti, te onoga što je on napisao pobijajući njihova mišljenja, razotkrivajući ih, [24] razdvajajući njihove

[22] Zabilježio ga je imām Ahmed (1/448), et-Tirmidhī (1119 i 1120) i Ibn Mādže (1934, 1935 i 1936), a el-Albānī ga je proglasio sahīhom u *"Sahīh el-Džami"* (5101) *"Irwā' el-Galīl"* (6/308, 309 i 310) i u svojoj provjeri *"Mišqāt el Mesābih"* (3296)

[23] Dostupno kao knjiga *"Iqāmet ed-Delīl 'alā Butlān et-Tahlīl"*

[24] Kao što su mnogi stavovi koje je on zauzeo protiv sufijā. On ih je pobio i razotkrio njihove postupke, kao što je njihov ulazak u vatru, njihov izlazak iz nje nepovrijeđeni i tvrdnja da je to pokazatelj njihove čudotvorne prirode. On je objasnio da, čak kada bi oni uradili to ili letjeli u vazduhu, to ne bi bio dokaz koji bi mogao biti upotrijebljen da proglasi njihovo kršenje šerī'ata

saffove, presijecajući njihovu podršku, odgovarajući na njihove šejtanske šubhe i njihovo suprotstavljanje čistom šerī'atu Muhammeda, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, kao i onoga što mu je Allāh podario od uzvišene pronicljivosti, razumijevanja tekstova i jasne logike koja mu je dozvoljavala da ukloni masku *bātila* – ovo je jasno kao dan. Sa svim onim što je on sabrao i napisao, on je razjasnio Istinu od *bātila*, do te mjere da – da su sljedbenici ovog *bātila* živi – oni ne bi imali drugog izbora osim da se pokore njegovim riječima i ispravno uđu u sveti *dīn*.

Svako ko ga je sreo ili saznao za ono što je on učinio trebao bi zahvaljivati Allāhu za vođenje (usmjeravanje) ovoga *imāma* ka pomaganju i podržavanju Istine na ovako jasan i lako razumljiv način.

Mnogi poznati i čestiti učenjaci koji su poznati po svojoj upućenosti u mišljenja filozofa su rekli da su oni bili zbunjeni između različitih mišljenja učenjaka *usūla* i da ne bi bili ubijeđeni u jedno mišljenje u odnosu na drugo, jer ne bi izgledalo da ijedno od mišljenjā sadrži i trunku istine. Naprotiv, oni su sva ta mišljenja vidjeli kao jednaki izvor konfuzije i zablude, prekomplikovane u dokazima i zaključivanju iza njih (mišljenjā) i svaki od njih bi se za sebe bojao od upadanja u konfuziju i zabludu zbog ovih mišljenja.

---

ispravnim. Štaviše, on ih je izazvao, predlažući da on također uđe u vatru sa njima, pod uslovom da se oni prvo operu sirćem i vrelom vodom. Najzad su oni bili razotkriveni i poraženi i složili su se sa potpunim pridržavanjem Qur'āna i sunneta. Vidi *"El-Bidāje wen-Nihāje"* (14/36) i *"Medžmū'ul-Fetāwā"* (11/456, 457)

Ovo je bilo sve dok ih Allāh nije blagoslovio sa otkrićem knjigā ovoga *imāma*, Ahmeda ibn Tejmijje, šejhul-islāma, i logičkim argumentima koje je on u njima prezentirao. Stoga, sve što im je trebalo bilo je da dođu do njegovih pisanja i da ih shvate, da bi vidjeli da su ta pisanja bila u potpunom slaganju sa onim što zdrava logika diktira (nameće) i ovo bi dovelo do potpunog nestanka konfuzije i šubhi koje su proistekle iz riječi ovih filozofa.

Ko god želi da provjeri ono što govorim, neka bez predrasude, zavisti ili zablude pogleda u njegova kratka pisanja na ove teme, kao što su *''Šerh el-'Aqīde el-Asbahānijje''* i druge. Također, ako neko želi da pogleda u njegove duže knjige, neka pročita *''Telhīs et-Telbīs 'alā Asās et-Taqdīs''*, *''El-Muwāfaqa bejn el-'Aql wen-Naql''* ili *''Minhādž el-Istiqāme wel-Itidāl''*, jer – tako mi Allāha – on u ovim knjigama zrači na način na koji rasvjetljava Istinu, čvrsto se držeći za najjače dokaze i vagajući svoje riječi najpoverljivijom vagom.

On je, *Allāh bio zadovoljan njime*, napisao dosta o principima islāma nasuprot njegovim ograncima Pitao sam ga o ovome i zahtijevao da napiše fiqhsku knjigu u kojoj bi sabrao sva svoja odabrana i preferirana mišljenja, kako bi ona bila glavna referenca za izdavanje fetwi, na što mi je on rekao:
''Ogranci dina su lahki za shvatanje i svakome ko slijedi jednog od učenjaka je dozvoljeno da prosto djeluje po njegovoj fetwi, sve dok ne postoji nešto što bi prouzrokovalo da on vjeruje da je ta fetwa neispravna. A što se tiče principa, vidim da sljedbenici

novotarija i zablude – filozofi, bātinije, [25] *heretici, oni koji vjeruju da je Allāh svugdje, dehrije,* [26] *qaderije,* [27] *nusajrije,* [28] *džehmijje,*

---

[25] skupina koja se pojavila u 3. hidžretskom stoljeću, za vrijeme hilāfeta el-Me'mūna. Vjerovali su da je Qur'ān samo komentar Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, da on ima skrivena značenja koja su poznata samo nekolicini, te da su homoseksualizam i incest dozvoljeni. Oni koji su naslijedili njihova vjerovanja su *qarāmite* i *ismā'ilijje* ranije, a *qādijānije* i *bahā'ije* kasnije. Oni su nanijeli veliku štetu muslimanima, dok nisu zbrisani od strane 'abbasidskog halīfe el-Muktefija 300. godine hidžretske. Vidi *"El-Ferq bejn el-Firaq"*, 382. str.

[26] Skupina koja je verovala da ne postoji āhiretski život (život poslije smrti), da se ciklus egzistencije (postojanja) ponavlja svakih 36 000 godina i govorili su da ih ništa ne može uništiti, izuzev vremena (*ed-dehr*). Vidi: *"Tefsīr el-Qur'ān el-Adhīm"* (4/190)

[27] Oni koji tvrde da rob sām stvara svoja sopstvena djela i da Allāh nema kontrolu nad stvorenima. Prvi koji je pozivao u ovo bio je Gajlān ed-Dimešqī ili Sawsan en-Nasrānī. Ova novotarija se pojavila na kraju 1. hidžretskog stoljeća, a neki od *qaderijā* su poricali Allāhovo Znanje o događajima prije njihovog dešavanja. Međutim, oni su izumrli (iščezli), kao što je rekao en-Newewī. Vidi el-Lalikā'ijev *"Šerh Usūl el-I'tiqād"* (1/23 i 3/534 pa nadalje) i *"Šerh Sahīh Muslim"* (1/153-154)

[28] Sljedbenici Muhammed ibn Nusajr el-Basrija, roba Benī Numejra koji je koji je bio porijeklom iz Perzije. Ova sekta je osnovana u 3. hidžretskom stoljeću. Njeni pripadnici vole da ih zovu *'alewije*, pripisujući se 'Ali ibn Ebī Tālibu. Ovo ime su im dali Francuzi za vrijeme svoje kolonijalne okupacije Sirije 1920., da bi ovu sektu sakrili od muslimana koji su ih proglasili nevjernicima. Ovi vjeruju da je 'Alī bio Allāhova *inkarnacija* (otjelovljenje), da islamski tekstovi imaju skrivena značenja i vjeruju u *reinkarnaciju* (prelazak duše nakon smrti u neko drugo tijelo i njen nastavak života na ovome svijetu). Nevjernicima su ih proglasili Ibn Tejmijje u

[29] *poricatelji Allāhovih imena i svojstava, oni koji kažu da Allāh ima fizičko tijelo, mušebbihe,* [30] *rāwindije,* [31] *kullābije,* [32] *sulejmije*

"Medžmū'ul-Fetāwā" (35/149), Ibnul-Qajjim u *"Igāthatul-Lahfān"* (2/247-249) i el-Gazālī u *"Fadā'ih el-Bātinijje"* (37. str.)

[29] Sljedbenici Džehma ibn Safwāna Ebī Muhriz as-Samerqandī et-Tirmidhija, koji je ubijen 128. hidžretske godine. On je svoja novotarska vjerovanja o poricanju Allāhovih Svojstava preuzeo od el-Dža'da ibn Dirhema i na to dodao da Allāh prisiljava Svoje robove na njihova djela, da je *īmān* (vjerovanje) jedino znanje i da džennet i džehennem nisu vječni. Oni se dalje dijele u osam sekti. Vidi *"Šerh Usūl el-I'tiqād"* (1/30-31)

[30] Oni koji u potvrđivanju Allāhovih Svojstava idu u krajnost do te mjere da oni Allāha poistovjećuju sa Njegovim stvorenjima i oni su od ekstremnih *ši'ija*. Oni koji su bili poznati po ovome su bili Dāwūd el-Džewārbī i Hišām ibn el-Hakem er-Rafidī. Neki od novotara optužuju *ehlus-sunnet* da su oni *mušebbihe*, a oni su čisti od ovoga. Vidi eš-Šahrastānijev *"El-Milel wen-Nihel"* (1/103 pa nadalje) i el-Eš'arijev *"Meqālāt el-Islāmijjīn"* (221., 491., 518., 521. i 564. str.)

[31] Sljedbenici el-Qāsim ibn Rāwanda. Vjeruju da je Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, odredio el-'Abbāsa ibn 'AbdulMuttaliba za svog nasljednika i da su se svi muslimani odmetnuli od islāma sprečavajući da el-'Abbās postane vođa. Oni dalje vjeruju da pravo na vlast pripada samo onima koji su potomci el-'Abbāsa i da će Mehdī biti od njegove porodice

[32] Oni su bili sljedbenici 'Abdullāha ibn Se'īd ibn Kullāb el-Qattāna el-Misrija, jednog od filozofā koji je živio u vrijeme el-Me'mūna i umro 240. hidžretske godine. On je, na osnovu logike, Allāhu potvrđivao sedam Svojstava: *Znanja*, *Moći*, *Volje*, *Života*, *Sluha*, *Vida* i *Govora*, negirajući ostala Njegova Svojstva. Jedan od njegovih sljedbenika je bio Ebul-Hasan el-Eš'arī, koji je kasnije napustio ova vjerovanja i prihvatio vjerovanja Ahmed ibn Hanbela,

i druge novotarske skupine (grupe) – prave nered sa svojim zabludama i jasno mi je da je njihova namjera u ovome da unište čitav šerī'at Muhammeda, sallallāhu 'alejhi we sellem, koji dominira nad svim vjerama, i da je većina njih odvukla ljude u šubhe u pogledu principa vjere. Zbog ovoga ja rijetko vidim da se neko okrene od Qur'āna i sunneta ka njihovim mišljenjima a da ne postane heretik i ne zapadne u šubhu u svom dīnu i vjerovanju. Vidjevši sve ovo, postalo mi je jasno da svako ko god je u stanju da odbije njihove šubhe i potvore, mora da usmjeri sve svoje napore u njihovom razotkrivanju i odgovaranju na njihova lažna vjerovanja, u odbrani čistog dīna i uzvišenog, vjerodostojnog sunneta. I nikada nisam ikoga ko je za sebe tvrdio da je učen video da piše u pogledu ove teme, a da on zapravo nije pomogao uništavanju temelja islāma svojim riječima. Ovo je

---

dok *eš'arije* današnjih dana sliče *kullābijama* prošlosti. Vidi *"Lisān el-Mizān"* (3/290)

Napomena izdavača: Oni koji se pripisuju islāmu i muslimanima na prostorima Balkana, Male Azije i šire (Bošnjaci, Albanci, Turci i mnogi drugi), a koji se zaodjevaju u odijelo *hanefijā*, ustvari su pripadnici ovog istog zabludjelog vjerovanja, tj. vjeruju da Allāh ima samo sedam (ili osam) Svojstava, negirajući ono što je On Sām Sebi pripisao, kako je Sām Sebe opisao u Svojoj Knjizi ili u sunnetu Svog Poslanika, Muhammeda, *sallallāhu 'alejhi we sellem*.

Sebe nazivaju *hanefijama* (u *fiqhu*), a ustvari slijede samo novotarije koje su se uvukle u hanefijski mezheb, od kojih je čist i Ebū Hanīfe i hanefijski mezheb, kao što kršćani slijede iskrivljen Indžil.

Sebe nazivaju *eš'arijama* (u *'aqīdi*), a zapravo slijede ono od čega se pokajao i svoje pokajanje od toga obznanio isti taj Ebul-Hasan el-Eš'arī na koga se pozivaju, slijedeći tako ustvari ono na čemu su pripadnici sekte *kullābije*

zbog njihove averzije (mržnje) prema jasnoj Istini, njihovog okretanja od onoga što su časni vjerovjesnici donijeli od Gospodara svjetova i njihovog slijeđenja puta filozofa u korištenju njihove termionologije i njihovog nazivanja njih ''mudrostima i logikom'', dok su oni u stvarnosti ''glupost i zabluda''. Oni se drže toga i okreću od svega drugog, dok to potpuno ne preovlada njihovim umovima i ne zbuni ih, da više nisu u stanju da razdvoje između Istine i neistine. Allāh je previše dobar prema svojim robovima da im ne bi dao razume koji prihvataju Istinu, a odbacuju bātil. Međutim, manjak upute i velika količina strasti prouzrokuju da čovjek padne u zabludu. Allāh Uzvišeni je učinio um skalom (vagom) kojom rob razdvaja bātil od Istine. On nije slao vjerovjesnike, osim razumnim ljudima i niko nije zadužen bilo kakvim obavezama, osim oni sa razumom i logikom, da bi zastao i rekao: ''Ovo se suprotstavlja onome što su časni vjerovjesnici prenijeli od Allāha, ovo je bātil koji svako razuman vidi''. A kome Allāh ne da svjetla – taj svjetla neće ni imati. Stoga, ovo je razlog zašto sam ja usmjerio svu svoju pažnju na pisanje o principima dīna i ovo je razlog koji je prouzrokovao da ja sakupim sve njihove izjave i odgovorim njima onime čime me Allāh obdario od tekstualnih i logičkih dokaza.''

Ja kažem da je on, u svemu što je napisao, razjasnio Istinu od *bātila* i Allāh mu je pomogao da na njihove novotarije, zabludjela mišljenja, obmane i strasti odgovori tekstualnim dokazima i na logičan način. On je ovo uradio do te tačke da je na svaku njihovu pojedinačnu šubhu odgovorio sa takvom jasnoćom da bi je svako sa zdravim razumom shvatio i složio se sa njenom ispravnošću. Stoga, hvaljen neka je Allāh koji nas je blagoslovio mogućnošću da ga vidimo i da se sa njim družimo, jer ga je Allāh učinio dokazom protiv ljudi njegovog doba, od

kojih je većina bila zauzeta dunjalučkim strastima na račun stvari āhireta, *we lā hawle we lā quwwete illā billāh*. Međutim, Allāh, Moćni i Snažni, je garantovao očuvanje ovoga *dīna* sve do kraja vremena i učinio ga dominantnim nad svim drugim vjerama. Pa neka je hvala Allāhu, Gospodaru svjetova.

NJEGOV ’IBĀDET

Što se tiče njegovog *’ibādeta*, on nije (*Allāh bio zadovoljan njime*) bio poput ostalih, jer bi on proveo svo svoje vrijeme zauzet u njemu (tj. u *’ibādetu*). On ne bi dozvolio da ga išta, porodica ili imetak, odvrati od Allāha.

U noćima bi se on izdvojio od svakoga, osamljujući se sa svojim Gospodarom, strikno se posvećujući učenju Časnog Qur’āna i ponavljanjem različitih vrsta dnevnog i noćnog dhikra.

Kada bi se noć završila, on bi se pridružio ljudima na sabah-namāzu, klanjajući dobrovoljni namaz prije nego što bi ih sreo. Kada bi počeo klanjati namāz, tvoje bi srce poželjelo da poleti sa svoga mjesta samo zbog načina na koji bi on učinio početni tekbīr. Kada bi počeo sa namāzom, njegovi udovi bi se tresli, pokrećući ga tada lijevo i desno. Kada bi učio, on bi odužio svoje učenje, kao što je vjerodostojno prenešeno u vezi učenja Allāhovog Poslanika, *sallallāhu ‘alejhi we sellem*. Njegov rukū’, sedžda i njegovo ustajanje sa njih bili su od najpotpuniji od onoga što je ikada prenešeno u pogledu obaveznog namāza. On bi prilično skratio svoje sjedenje na prvom *tešehhudu*, a izgovorio bi prvi *teslīm* (predavanje selāma) naglas do te mjere da bi svi prisutni čuli.

Kada bi završio svoj namāz, on i oni koji su bili prisutni bi hvalili Allāha onim što je prenešeno: *’’Allāhumme Entes-Selāmu we Minkes-Selām, Tebārekte, ja Dhel-Dželāli wel-Ikrām’’* (*’’O Allāhu, Ti si Spas i od Tebe je spas, Slavljen neka si Ti, o Vlasniče Slave i Dostojanstva’’*), a onda bi se on okrenuo prema

džemā’atu, ponovio prenešeni *tahlīl* (riječi *''Lā ilāhe illAllāh''*), kao i 33 *tesbīha* (riječi *''SubhānAllāh''*), tahmīda (riječi *''Elhamdullillāh''*) i *tekbīra* (riječi *''Allāhu Ekber''*) i upotpunio stotinu sa *tahlīlom*, kao što je prenešeno, a džemā’at bi učinio kao što i on. Onda bi on dovio Allāhu za sebe i za muslimane različitim prenešenim dovama, a najčešće bi dovio riječima:
''O Allāhu, pomozi nas, a ne pomozi ikoga nad nama. Planiraj za nas, a ne protiv nas. Uputi nas i olakšaj nam uputu. O Allāhu, učini nas zahvalnim Tebi, onima koji se na Tebe oslanjaju i koji se Tebe sjećaju, pokornim Tebi, koji vole Tebe, koji se Tebe boje i predanim Tebi. Gospodaru naš, prihvati naše pokajanje, operi naše grijehe i održi naše riječi čvrstim. Uputi naša srca i otkloni svaku zlobu (pakost) iz naših prsa.''

I on bi počeo i završio ovu dovu *salawātom* na Allāhovog Poslanika, *sallallāhu ’alejhi we sellem*, a onda bi se odao dhikru.

A ja sam saznao da je njegova navika bila da niko ne bi pričao sa njim nakon sabah-namāza, izuzev ako je bilo nešto krajnje neophodno. On bi ostao u stanju spominjanja Allāha, slušajući sebe. Ponekad bi pustio one koji sjede do njega da čuju njegov dhikr, sve vrijeme trajno okrećući svoj pogled prema nebu. Ostao bi u takvom stanju sve dok sunce ne bi izašlo, a vrijeme u kojem je namāz zabranjen prošlo.

Za vrijeme svog boravka u Damasku, ja sam proveo dio dana i većinu noći sa njim. On bi me privukao sebi, postavljajući me da sjednem pored njega. Čuo sam što bi on učio i ponavljao i vidio da je on iznova i iznova ponavljao *''el-Fātihu''* i da bi svo svoje vrijeme između sabah-namāza i izlaska Sunca proveo čineći tako. Zato sam se pitao zašto je on učio posebno ovu sūru

Qur'āna mimo drugih. Najzad mi je postalo jasno – a Allāh najbolje zna – da je njegova namjera u takvom postupanju bila da kombinuje (usaglasi) učenjem između onoga što je preneseno u hadīthima i onoga što su učenjaci raspravljali u pogledu toga da li bi preneseni dhikrovi trebali imati prednost nad učenjem Qur'āna ili obrnuto. Zato on je video da bi u ponavljanju *''el-Fātihe''* mogao da usaglasi između oba mišljenja i da pobere (požnje) koristi oba postupka, a ovo je bilo od njegove snage u logici i dubine u pronicljivosti.

Nakon toga bi on klanjao duhā-namāz, a ako bi želio da na drugom mjestu sluša hadīth, požurio bi na to mjestio sa kim god bi se tada zadesio.

Bila je rijetkost da ga razumna osoba vidi a da ne dođe i poljubi njegove šake. Čak i najzauzetiji poslovni ljudi bi dopješačili, ostavivši ono što su radili, pozdravili ga i tražili njegov bereket. [33] Uz sve ovo, on bi svakome od njih davao njihov dio pažnje, pozdravljanja itd.

Ako bi vidio kakvo zlo na ulici, on bi radio na tome da ga ukloni, [34] a ako bi čuo da se dženāza klanja, požurio bi da je klanja ili bi se izvinio za njeno propuštanje. Ponekad bi otišao do

---

[33] Ovo je bilo u smislu traženja bereketa njegovog prisustva, druženja i znanja, a ne da je on bio izvor bereketa (blagoslova)

[34] On i jedan broj njegovih prijatelja su jednom otišli da unište neke krčme. Oni su slomili njihove posude, prosuli njihovo vino i ukorili one koji su pili, a bili su brojni. Također je on jedne prilike uništio stub u džamiji u Damasku od koga su ljudi tražili bereket. Pogledaj *"El-Bidāje wen-Nihāje"*, (13/34) i (14/122 i 123)

groba umrloga, nakon što je završio slušanje hadītha, i klanjao nad njim.

Nakon toga bi se vratio u svoju džamiju gdje bi ostao dajući fetwe ljudima ili ispunjavajući njihove potrebe dok nije bilo vrijeme za klanjanje podne-namāza u džemā'atu. I ostatak dana bi on proveo na ovaj način.

Njegovi časovi (predavanja) su bili otvoreni za opću publiku (javnost): za stare, mlade, bogate, siromašne, slobodne, robove, muškarce i žene. On je privlačio svakoga ko bi prošao pored njega i svako bi imao utisak da se Ibn Tejmijje prema njemu ophodi bolje nego što je postupao prema ikome drugom prisutnom.

Onda bi on klanjao akšam-namāz i propratio ga klanjanjem onoliko dobrovoljnih namaza koliko je Allāh omogućio. Onda bih mu ja ili neko drugi čitao njegova pisanja, a on bi nas okoristio različitim poentama (tačkama) i bilješkama (napomenama). Mi bismo ovako činili sve dok ne bismo klanjali jaciju-namāz, nakon čega bismo nastavljali kao i prije njegovog klanjanja, udubljujući se u različita polja znanja. Ovako bismo činili dok veći dio noći ne bi prošao. Za sve ovo vrijeme – noću i danju – Ibn Tejmijje bi konstantno spominjao Allāha, spominjao Njegovu jednoću i tražio Njegov oprost.

I on bi konstantno podizao svoj pogled ka nebu i ne bi prestao da ovo čini kao da je tamo vidio nešto što je držalo njegov pogled prikovanim. Ovako bi činio sve vrijeme dok sam ja bio sa njim.

SubhanAllāh! Kako su kratki bili ovi dani! Da su oni samo bili duži! Tako mi Allāha, do ovoga dana nikada u mome životu nije bilo vrijeme koje mi je bilo draže nego li vrijeme koje sam proveo sa njim! I nikada nisam viđen u boljem stanju nego što sam bio u to vrijeme, a ovo je bilo ni zbog kog drugog razloga nego zbog bereketa šejha, *Allāh bio zadovoljan njime*.

Svake nedjelje on bi posjetio bolesnoga, posebno one u bolnici, i ja sam od više nego jedne osobe u čiju povjerljivost ne sumnjam obaviješten da je šejh proveo čitav svoj život na način kome sam ja bio svjedok i gore opisao. Pa koji ’ibādet i koji džihād je bolji od toga?

NJEGOVA OPREZNOST (OBAZRIVOST)

On je, *Allāh bio zadovoljan njime*, bio primjer vrhunca opreznosti (obazrivosti), jer je Allāh učinio da on provede čitav život u stanju opreznosti. Nikada se nije miješao sa ljudima sa ciljem kupovanja, prodavanja, transakcije, biznisa (posla), partnerstva (udruživanja), poljoprivrede ili vlasništva, niti je vodio računa i o kakvom imetku, niti je ikada prihvatio poklon ili ponudu od vladara, namjesnika ili poslovnog čovjeka, niti je štedio išta od svog novca. Naprotiv, jedina stvar koju je proizveo za vrijeme svoga života i jedina stvar koju je ostavio u naslijeđe nakon svoje smrti bilo je znanje. On je ovo učinio slijedeći vođu vjerovjesnikā i pečat poslanikā Muhammeda, *neka je salawāt i selām na njega, njegovu porodicu i njegove ashābe*, koji je rekao: ***"Učenjaci su nasljednici vjerovjesnikā, a vjerovjesnici iza sebe nisu ostavili ni dinara ni dirhema u naslijeđe. Naprotiv, oni su u nasliješe ostavili znanje, pa ko god uzme od toga – ostvario je veliku korist"***. [35]

I podsticao je pametne ljude oko sebe – na najprijatniji i sažeti način – da odaberu njihov put i da slijede njihove stope, iako je uzimanje lakšeg puta bilo dozvoljeno. A pametan je onaj koji je vođen do ostvarivanja najboljeg.

Pa pogledaj kako je Allāh ovog imāma vodio da izbjegava sve, izuzev ono što mu je bilo potrebno za život. On je bio obuzet

[35] Dio dužeg hadītha koji je zabilježio Ebū Dāwūd (3641 i 3642), et-Tirmidhī (2682), Ibn Mādže (223) i Ibn Hibbān (88), a el-Albānī ga je proglasio *sahīhom* u *"Sahīh et-Tergīb we Terhīb"* (70)

svojom ljubavlju prema Allāhu i kao rezultat toga mu je darovana sva vrlina (dobrota) i odlike, nasuprot učenjacima dunjāluka koji su ga odabrali (dunjaluk), težili njemu i jurili za njim. Kada su oni odabrali njegove užitke, zatvorili su sebi put upute i kao rezultat zapali u suprotno njoj (uputi). Oni tumaraju u stanju konfuzije baš kao oni koji tumaraju u tmini, ne znajući šta jedu niti oblače. Oni čak ne znaju ni šta očekuju ostvariti od svojih zlih i ponižavajućih ciljeva. Oni se takmiče za njih, zavide jedan drugome zbog njih, pune svoja tijela njima, a sve drugo ispuštaju iz svojih srca. Oni se naporno trude o svom spoljašnjem izgledu, dok su njihova srca crna i iskvarena. Oni nikada nisu zadovoljni, dok ne postanu neprijatelji onima koji odbacuju i mrze ovakav način života.

Kada su oni vidjeli ovoga *imāma* i učenjaka āhireta – kako napušta njihove navike sakupljanja ukrasa ovoga svijeta, izbjegavajući sumnjivo a odbacujući nepotrebne dozvoljene stvari – uvidjeli su da ih je ovaj ispoljeni manir razotkrio i obrukao. Zato su oni postali krajnje ljubomorni što je on ispoljio ovakva duhovna svojstva, dok oni nisu imali ništa osim šejtānskih svojstava, i kovali su zavjeru da mu naštete gdje god budu mogli, zaboravljajući da su oni bili lisice, dok je on bio lav. Tako ga je Allāh od njih zaštitio u više od jednog događaja, kao što to On uvijek čini sa Svojim voljenim robovima. On ga je štitio u toku njegovog života, a nakon njegove smrti je njegovo znanje raširio do najudaljenijih predjela Zemlje.

NJEGOV ZUHD (ODRICANJE OD DUNJĀLUKA)

Što se tiče njegovog zuhda od dunjāluka i njegovih užitaka, Allāh je ovo učinio trajnom osobinom u njegovom životu od vremena njegove mladosti. Povjerljivi prijatelj mi je prenio da je njegov učitelj (šejh) koji je Ibn Tejmijju podučavao Qur'ānu rekao:

''Njegov otac mi je rekao, dok jer on bio još mladić: ''Volio bih da mu ti obećaš da ću mu ja, ako ne prestane sa učenjem i praktikovanjem Qur'āna, dati 40 dirhema svakog mjeseca'', pa mi je dao 40 dirhema i rekao mi: ''Daj mu ih. On je mlad i može se razveseliti, a njegov žar za hifdhanjem (učenjem napamet) i učenjem Qur'ana porasti. I reci mu da će dobijati isto svakog mjeseca''. Ali, Ibn Tejmijje je odbio da to prihvati, rekavši: ''O šejh, ja sam obećao Allāhu da neću uzimati nikakvo plaćanje za Qur'an'' i nikada ih nije prihvatio. Pomislio sam da se ovo nikada ne bi moglo desiti, izuzev od strane mladića koga Allāh čuva.''

Ovaj učitelj (šejh) je rekao istinu, jer je Allāhova zaštita i pažnja ono što mu je donijelo svo dobro u ovome životu od početka do kraja. Svako ko ga je ikada sreo – posebno oni koji su se sa njim družili duži period vremena – slažu se da nikada nisu vidjeli jednakog njemu u njegovom zuhdu prema dunjāluku, do te mjere da je postao poznat po ovome, a ovo postalo poznato u srcu svakoga, u daljini i blizu, ko je čuo za njegove osobine. Zapravo, ako biste prosječnog čovjeka koji živi ovdje i koji nije bio suviše blizak šejhu pitali:

''Ko je u našem vremenu ispoljio najveći zuhd, najjače odbacio nepotrebne stvari ovoga svijeta i bio najželjnija u težnji za āhiretom?''

…on bi vam rekao:
''Nikada nisam čuo ni za koga poput Ibn Tejmijje (*Allāh mu se smilovao*)!''

On nije postao poznat po ovome izuzev zbog svoje upornosti u postupanju tako. Koliko smo mnogo učenjaka vidjeli koji su zadovoljni sa tako malim komadom dunjāluka kao što je to on bio? Njega niko nije čuo da traži divnu ženu, očaravajuću robinju ili dobro sagrađenu kuću, ili pokorne robove, luksuzne bašte ili jaku jahaću životinju, mehkanu i elegantnu odjeću ili poziciju vođstva, niti je ikada štedio dinar ili dirhem, niti se ikada trudio da postigne nešto dozvoljeno, a nepotrebno. Sve ovo je uprkos činjenici da su kraljevi, namjesnici i dobro poznati poslovni ljudi, svi bili pod njegovom komandom, pokorni njegovim riječima, voljni da mu se približe onoliko koliko su bili u stanju, otvoreno ga hvaleći, svaki spreman da preuzme brigu o njegovim finansijskim potrebama.

Pa gdje je on u poređenju sa nekima koji sebe pripisuju znanju, dok nisu od njegovih ljudi – oni koje je šejtān zaglupio u pokoravanje njemu riječju i djelom? Zar ne vidite da su oni pogledali u svoje i njegove karakteristike, svoje vrline i njegove vrline, u svoju zavist u nadmetanju za dunjālukom i njegovo potpuno neobaziranje na njega, njihovu žurbu da od njega (dunjāluka) sakupe što su više mogli i njegovu žurbu da pobjegne od njega, njihovo služenje vladarima i zadovoljstvo prisustvom pred njihovim vratima u poređenju sa pokornošću vladara njemu, njegovim nemanjem straha od njihove vlasti i moći, lahkoćom kojom bi on govorio Istinu njima i snagom kojom bi im se on obraćao? Zaista, tako mi Allāha! Međutim, oni su sebe obrijali – svoje vjere, a ne svojih dlaka, a ljubav prema dunjāluku

je preuzela njihove snove i oni su pokradeni – svog razuma, a ne svojih imetaka, do te mjere da su se oni okrenuli od onih koji bi im došli da ga traže od njih, i prijateljuju samo sa onima koji im pomažu da dobiju još njega (dunjāluka).

NJEGOVA SKROMNOST I PONIZNOST

Svojim krajnjim napuštanjem i odbacivanjem dunjāluka i svojim posjedovanjem samo male količine na koju bi se desilo da naiđe, on, *Allāh bio zadovoljan njime*, nikada ne bi ponižavao ni najmanje stvari, niti bi bio zbunjen i opčinjen najvrednijim stvarima da ih dā za sadaqu. On bi uvijek davao sadaqu do te mjere da, ako ne bi našao ništa da dā, on bi skinuo komad onoga što je nosio da bi ga dao siromašnom. Ponekad bi uzeo jednu ili dvije vekne hljeba od već oskudne opskrbe koju je imao i sakrio ih u svom rukavu pa bi, kada bismo mi izašli sa njim da slušamo hadīth, požurio da ih dā nekom siromahu, kada je mislio da mi ne gledamo. U drugom slučaju, ako bi siromah došao njemu i stajao sa njim neko vrijeme, on bi ga sjeo i dao mu većinu svoje hrane.

Meni je rečeno od strane časnog šejha Zejnud-Dīna ’Alī el-Wāsitija, koji je sa šejhom boravio dugo vremena:
’’Obično bismo dobijali hranu na početku dana, a ona se sastojala od komada hljeba koji je težio oko pola iračkog ratla. [36] *On bi slomio komad svojom rukom i od toga bismo zajedno jeli. On bi podigao svoje ruke sa hljeba prije mene i ne bi uklanjao ostatak komada ispred mene dok se ja ne bih zasitio. Ja ne bih bio u potrebi za više hrane sve do noći i vidio sam da je ovo bilo od bereketa šejha. Onda bismo ostali do posljednjeg dijela noći, nakon što je on završio sve svoje dnevne zadatke pomaganja ljudima i tada bi nam bila data večera. On bi pojeo par komada*

[36] *Ratl* je jedinica mjere za težinu koja je otprilike jednaka jednoj *funti* težine (0,45 kg)

sa mnom i pustio mene da završim ostatak. Ja bih tražio od njega da jede još, a on bi odbio, do te mjere da bi meni bilo nelagodno zbog toga kako je on malo jeo. Ovo je bila naša praksa za većinu vremena koje sam boravio sa njim i nikada nisam vidio sebe ispunjenijeg i zadovoljnijeg nego što sam bio u to vrijeme. Također, nikada nisam živio u većoj skromnosti nego što sam živio u to vrijeme.''

A mnogi ljudi opisuju njegovu zabrinutost za siromašne i potrebne po kojoj je on bio poznat, kao i po brizi za učenjacima koji su bili u potrebi i njegovim naporima da im pomogne. Zapravo, on je predstavljao ruku koja pomaže svakoj osobi kojoj je bio u stanju da pomogne ili učini kakvo dobro.

Što se tiče njegove poniznosti, ja nikada nisam vidio niti čuo za nekoga u njegovom vremenu da je njemu ravan u ovome. On je bio skrušen (ponizan) sa starim i mladim, poštovanim i omalovaženim, bogobojaznim bogatim i sitromašnim. On bi počastio (uvažio) bogobojazne siromahe, ophodio se prema njima sa respektom i govorio bi im slađim riječima nego što su bile riječi koje je upućivao bogatima. On bi ih čak služio svojim rukama, noseći njihove lične stvari, da bi se približio svome Gospodaru.

On se nikada ne bi pojavio umoran pred nekim ko je došao da mu postavi pitanje. Naprotiv, on bi onoga koji pita dočekao razdraganim licem i stajao sa njim dok on nije bio onaj koji kreće da ode – bila ta osoba stara ili mlada, čovjek ili žena, slobodan čovjek ili rob, učenjak ili laik, građanin ili beduin. On ih nikada ne bi posramio, učinio da se osjete nelagodno ili ih požurivao. Naprotiv, on bi im odgovarao, uvjeravao se da su

shvatili njegov odgovor i razjašnjavao ono što je ispravno od onoga što je neispravno, sve sa mehkoćom i jednostavnošću.

Bio je ponizan (skrušen) sa ljudima, bilo da su oni bili prisutni ili odsutni, bilo da je on stajao ili sjedio i bilo da je hodao ulicom ili sjedio u skupu (sijelu).

Bio je krajnje darežljiv i ponizan (skrušen) sa mnom za vrijeme mog boravka s njim, do te mjere da mi se on čak ne bi ni obraćao po imenu! Umjesto toga, on bi mi davao najbolje nadimke. Naročito je bio plemenit i postupao prema meni sa velikim uvažavanjem pred mojim prijateljima, tako da mi ne bi dopustio da sjedim, osim pored njega, bio skup dug ili kratak, javan ili privatan. Uvijek bi bio uz mene za vrijeme mog čitanja *''Sahīhul-Buhārī''*, iako sam ja namjeravao da je pročitam privatno, zbog toga kako sam ja malo mislio o sebi da bih je čitao pred ljudima i zbog toga što sam želio da iskoristim slobodno vrijeme iz straha da bi učitelj (šejh) koji bi je čitao sa mnom morao da ode, jer je on bio jedan od rijetkih prenosilaca *''Sahīhul-Buhārī''*, a koji ju je čuo od drugovā Ebī el-Waqt es-Sedžzija. [37] Pa kada je šejh čuo za ovo, on me je natjerao da je čitam pred velikom grupom ljudi – muškaraca, žena i djece – i rekao: ''Ovo nikada ne bi trebalo da se čini, izuzev na način koji će koristiti muslimanima'' i on je svo svoje vrijeme proveo sa

[37] On je bio Ebī el-Waqt 'AbdulEwwel ibn 'Isā ibn Šu'ajb es-Sedžzī. Bio je jedan od čestih prenosilaca hadītha, njegov sened je bio jak, njegov život je bio dug i on je sreo stare i mlade. Umro je u Bagdādu 552 hidžretske godine. Vidi *''Šadharāt edh-Dheheb''* (4/166) *''El-Kunā wel-Alqāb''* (1/65) i Ibn Nuqtahov *''Et-Takjīd''* (2/163)

mnom, tako da sam ja postigao ono što sam želio, i više, na samo dvadeset sastanaka (druženja).

Mi smo se sretali svaki dan, izuzev petka, i on bi bio sa mnom na svakom koraku puta, prisustvujući *medžlisima* (sijelima) sa svojom sopstvenom kopijom u ruci, koja je bila od originalnog rukopisa el-Hāfidh ibn Nāsira i koristio je da bi provjeravao moga učitelja, jer je šejhova kopija bila preciznija.

Njegovi divni maniri su bila dalja manifestacija njegove snažne poniznosti, tako da, kada bismo napuštali njegovu kuću da bi čitali, on bi sām nosio naše knjige i nikome drugom ne bi dozvolio da ih nosi. Ja sam mu se izvinjavao za ovo iz straha od izgledanja posjedovanja loših manira. On bi onda rekao:
''Kada bih ih trebao nositi na svojoj glavi, moja glava ne bi zasluživala nošenje nečega što sadrži riječi Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*!''

Kada bih ja čitao skupu, on bi sjeo pod stolicom izbjegavajući centar sijela. Ovo bi učinilo da ja budem krajnje stidljiv zbog sjedenja sa njim i bio bih zapanjen zbog njegove duboke poniznosti (skromnosti) i načina na koji me je uvažavao, načina koji nisam zasluživao, te kako bi me on uzdizao pred svakim. Da nije bilo činjenice da sam ja čitao riječi Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, i smatranja njihove svetosti i časti – ne bi postojao razlog da on postupa na ovaj način.

Ovaj stepen poniznosti i plemenitosti je bila njegova navika sa svima koji bi došli u kontakt sa njim ili se družili s njim, tako da bi svako ko ga je sreo kasnije opisivao njegovu ogromnu

skromnost kao što sam i ja (opisao), pa i više. Pa slavljen neka je Onaj Koji mu je ovo dao, i neka ga On nagradi za sve dobro koje je on učinio.

NJEGOV FIZIČKI IZGLED [38] I OBLAČENJE

Bio je umjeren u svom izgledu i oblačenju. Ne bi oblačio ekstravagantnu odjeću koja bi privlačila pažnju ili činila da izgleda posebno. Naprotiv, njegovo oblačenje i izgled bi bili baš kao i oblačenje i izgled običnih ljudi i on nije oblačio jednu posebnu (određenu) vrstu odjeće nauštrb druge. On bi oblačio šta god je bilo dostupno i jeo bi sve šta god bi mu bilo učinjeno dostupnim, a *bedhādhah* (jednostavan, prost izgled) *īmāna* je bila vidljiva na njemu. [39]

On nikada nije viđen da se ističe svojim turbanom, svojom odjećom, svojim načinom hodanja, načinom na koji bi stajao ili sjedio i nikada se ne bi oblačio za nekoga koga je sretao ili koji ga je posjećivao iz druge zemlje.

A ono što me je zapanjilo je to da sam, mnogo prije nego sam ga čak i upoznao, ja sanjao san u kome smo on i ja sjedeli i jeli neku hranu na određen način. Kada smo se konačno sreli, ja

---

[38] U djelu *"Sijer E'lām en-Nubelā"* (17/504), edh-Dhehebī je rekao: *"Njegova koža je bila bijela, njegova kosa i brada su bile tamne i crne i on je ima tanke brkove. Njegova kosa je dosezala do dna njegovih ušiju, a njegove oči su izgledale kao dva jezika koji govore. Bio je srednje visine i imao je široka ramena. Imao je jak glas, elokventni jezik i čitao bi (učio) prvo na brz i grub (oštar) način, a završavao bi mehkim i elegantnim tonom."*

[39] Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, je rekao: *"**Bedhādhah** (jednostavan, prost izgled) **je od īmāna.**"* Hadīth su zabilježili Ibn Mādže (4118) i Ebū Dāwūd (4161), a el-Albānī ga je proglasio *sahīhom* u *"Es-Silsile es-Sahīha"* (341)

sam ga vidio kako jede onu istu hranu na potpuno isti način kako sam ja i vidio u snu. On me je pozvao da sjednem i zajedno smo jeli, upravo onako kako sam to vidio u snu.

I mnogi ljudi su mi rekli da on nikada nije viđen niti je čuven da traži hranu – ručak ili večeru – bez obzira koliko dugo je ostajao zaokupljen nekom stvari vezanom za znanje i djelo. Naprotiv, njemu bi ponekada bila data hrana koju bi on ostavio dugo vremena prije nego bi joj se čak okrenuo, a ako bi od nje jeo, jeo bi samo male djelove.

Naprotiv, sva njegova briga i razgovor bila je u traženju āhireta i onome što bi ga moglo približiti Allāhu Uzvišenom.

Ovo je upravo način na koji se on i oblačio. Nikada ga nisu čuli da traži određenu vrstu odjeće. Naprotiv, njegova porodica bi mu donijela nešto odjeće kad god bi saznali da je on u potrebi za promjenom odjeće koju je nosio. On bi možda čak i nosio jedan par (komplet) odjeće na sebi toliko dugo da bi on postao prljav, a da on ni od koga ne bi tražio da mu ih opere, a njegova porodica je bila ta koja je pitala da li mu je trebalo šta oprati. Njegov brat – koji je bio onaj koji je brinuo o njegovim dunjālučkim potrebama – mi je rekao:
''Ovakav je on bio u pogledu svoje hrane, pića, odijevanja i svega drugom što mu je trebalo od dunjālučkih stvari''.

I nikada nisam vidio nikoga ko je uvažavao i poštovao šejha više nego ovaj njegov brat. On je sjedio u njegovom

prisustvu kao da je ptica bila na njegovoj glavi [40] i poštovao bi ga kao što čovjek poštuje vladara. Mi smo bili začuđeni na ovo i rekli mu:
''Čovjeka obično njegova čovjekova ne tretira kao što bi stranac to radio. Oni (porodica) najčešće postupaju prema njemu na manje formalan način, a mi vidimo tebe kao da si njegov student, sa svim poštovanjem i uvažavanjem kojima postupaš sa njim''.

Pa bi nam on rekao:
''Ja od njega vidim stvari koje niko drugi ne vidi, pa mi je obaveza da postupam prema njemu kao što vidite".

Kada smo ga mi pitali šta je to što on od njega vidi, on bi odbio da odgovorio jer je znao koliko bi šejh to mrzio.

---

[40] Ebū Bekr ibn el-Anberī je rekao: *"Postoje dva tumačenja termina "sjedenje kao da su im ptice bile na glavama": Prvo je da su oni sjedili krajnje mirni i da bi spustili svoje poglede, a ptice ne slijeću izuzev na ono što je mirno. Za čovjeka koji je miran i blag se kaže da bi i ptice mogle da slete na njegovu glavu zbog njegove smirenosti. Što se tiče drugog značenja, ono je u vezi načina na koji je Sulejmān ibn Dāwūd ('alejhimus-selām) rekao vjetru: "Nosi nas" i rekao bi pticama: "Natkrilite nas (napravite nam hlad)". Pa bi vjetar nosio njega i njegove drugove, a ptice bi im pružale hlad. Njegovi drugovi bi spustili svoje poglede iz strahopoštovanja prema njemu, ostali bi potpuno mirni i ne bi rekli ni riječ dok im on ne bi postavio pitanje. Tako se ljudima, ako su mirni, kaže da su oni kao učenjaci koji sjede kao da imaju ptice na svojim glavama, uporeďujući ih sa drugovima Sulejmāna, 'alejhis-selām."* Vidi *"El-Džami' li Ahlāq er-Rāwī we Adāb es-Sāmi"* (1/192)

NJEGOVI KERĀMETI (ČUDA) [41]
I NEVJEROVATNO PREDVIĐANJE

Mnogi povjerljivi pojedinci su mi prenijeli različita čuda koja su oni od njega vidjeli, a ja ću ovdje spomenuti neke od njih, započinjući sa dva kojima sam lično bio svjedok.

Jednom se između nekih uvaženih učenjaka i mene desila rasprava na neka pitanja o kojima smo nadugačko raspravljali. Tako smo odlučili da prekinemo našu diskusiju i odemo do šejha da nam on dā odlučujuću riječ. Uvidjeli smo da je sām šejh došao kod nas i kada smo ga namjeravali upitati o onome o čemu smo raspravljali, on se udubio u svako pitanje prije nego što smo mi čak i mogli govoriti. On je iznio svaki od naših stavova u pogledu onoga o čemu smo raspravljali, spomenuo mišljenja učenjaka o njima, a onda objasnio koja mišljenja su najviše podržana dokazima, dok nije došao do konačnog pitanja o kom smo htjeli da ga pitamo i rekao nam ono što smo se i sāmi nadali da naučimo pitajući ga. Na to smo ja i moji prijatelji ostali bez riječi, šokirani zbog onoga što smo upravo od njega naučili, kao i zbog toga što ga je Allāh učinio obaviještenim o onome o čemu smo mi razmišljali.

---

[41] ”Dešavanje *kerāmetā* (čudā) ewlijama je stvarnost na kojoj su se složili (postigli *idžmā’*) učenjaci *ehlus-sunneta*, a potvrđena je i Qur’ānom i vjerodostojnim sunnetom. Na primjer, u Qur’ānu postoji priča o Ashābul-Kehf, dok sunnet sadrži priče o pozdravljanju ’Imrāna bin Husajna od strane melekā. Za više primjera pogledaj Ibn Tejmijjino djelo *”El-Furqān bejn Ewlijā’ er-Rahmān we Ewlijā’ eš-Šejtān”*

A ako sam, u toku danā koje sam proveo sa njim, poželio da istražim određeno pitanje, ja bih tek pomislio na njega (na pitanje) i našao ga kako mi ga objašnjava i donosi odgovor iz različitih uglova.

Plemeniti učeni šejh Ahmed ibn el-Harīmī mi je rekao da je jednom putovao za Damask. Rekao mi je:
''…pa se desilo da, kada sam stigao, nisam imao opskrbe niti novca sa sobom, a nisam poznavao nikoga u gradu. Tako sam počeo da hodam ulicama Damaska kao izgubljena osoba. Odjednom sam ugledao šejha kako užurbano korača ka meni. Poselamio me je, nasmijao mi se u lice, u moju šaku stavio vrećicu sa nekoliko dirhema i rekao mi: ''Potroši ovo sada i prestani da brineš o onome o čemu razmišljaš, jer te Allāh nikada neće napustiti''. On je onda otišao, kao da je došao samo da bi meni ovo rekao. Na to sam ja dovio za njega i bio vrlo srećan zbog ovoga. Potom sam pitao neke ljude: ''Ko je onaj čovjek?'' Oni su rekli: ''Ne znaš ga?! On je Ibn Tejmijje! Prošlo je veoma dugo vremena od kako ga nismo vidjeli da hoda ovim putem. Najbolji dio moje posjete Damasku je bio ovaj slučaj kada sam ga sreo, jer je Allāh onaj koji čini da se putevi ukrste (susretnu). Niko drugi mi nije bio potreban ni zbog čega za vrijeme mog ostatka boravka u Damasku, jer me je Allāh opskrbio odakle se nisam nadao. Kasnije sam se odlučio da ga opet posjetim, a on me je uvažio (počastio) i pitao me kako sam, a ja bih zahvaljivao Allāhu u odgovoru njemu''.

A rekao mi je šejh Teqī ed-Dīn ’Abdullāh ibn Ahmed ibn Se’īd:
''Putovao sam ka Misru kada je šejh živio tamo i postao sam veoma bolestan one noći kada sam stigao. Tako sam proveo noć

u nekom regionu zemlje i bio šokiran da odjednom čujem nekoga da me zove po mom imenu i nadimku. Odgovorio sam slabim glasom, ustao u sjedeći položaj i vidio grupu šejhovih drugova kako ulaze kod mene, od kojih sam neke prethodno sreo u Damasku. Pitao sam ih: ''Kako ste znali da ja dolazim u Misr, kad sam ja tek stigao?'' Oni su odgovorili: ''Šejh nas je obavijestio da dolaziš i da si bolestan, i rekao nam je da požurimo da te smjestimo negdje udobno, i mi nismo vidjeli nikoga drugoga da stiže, niti nam išta govori''. Tako sam ja znao da je ovo bilo od kerāmeta šejha, Allāh bio zadovoljan njime.''

On mi je također rekao:

''Jako sam se razbolio u Damasku, tako da nisam čak mogao da ustanem u sjedeći položaj. Odjednom sam osjetio kako šejh sjedi pored moje glave, a bio sam veoma slab, sa groznicom i temperaturom. On je dovio za mene i rekao: ''Sada ti je olakšano (izliječen si).'' Odmah pošto me je napustio, ja sam momentalno oslobođen sveg bola i bolesti koju sam trpio''.

On je takođe rekao:

''Nabasao sam na neku poeziju napisanu od strane jednoga koji je zastranio sa istine i napadao šejha. Razlog zbog koje je ovaj napisao ovu poeziju je bio da je neko njemu pripisao poeziju i riječi koje su kazivale da je on bio rafidija i odnio ove riječi do qadije i bilo je odlučeno da se njegovo stanje obznani narodu. Čovjek je pogrešno mislio da je šejh (tj. Ibn Tejmijje) bio taj koji je napisao ove riječi i time ga poveo qadiji, i ovo je razlog zašto je on napisao tu poeziju napadajući šejha. Tako sam ja zadržao ovu poeziju kod sebe i ponekad bih recitovao nešto od nje. Naišao sam na mnoge stvari u njoj koje mi se nisu sviđale i trajno sam bio zabrinut zbog onoga što sm čitao i da nije bilo Allāhovog

blagoslova meni, bio bih ophrvan njome. Pitao sam sebe zašto je ova poetija tako utjecala na mene i nisam mogao naći ništa više nego da su mi se svidjele neke od njenih riječi. Zato sam ja obećao Allāhu da više neću gubiti vrijeme čitajući je, pa mi je malo je laknulo i odahnuo sam. Međutim, i dalje sam kod sebe imao ovu poziju. Zato sam je uzeo, spalio je i rasuo pepeo, da od nje ništa ne bi ostalo. Tražio sam oprost od Allāha i odjednom sam bio potpuno izliječen od sve brige koju sam osjećao kada sam čitao tu poeziju. Allāh je to zamijenio rasterećenjem. Ja sam od tada u stanju dobra i rahatluka i vidim da je to bio jedan od kerāmeta šejha koji mu je dat od strane Allāha''.

On mi je također rekao da je šejh Ibn 'Imād ed-Dīn el-Muqrī' el-Mutriz rekao:
''Posjetio sam šejha jednom kada sam imao nešto novca sa mnom. Poselamio sam ga, on je odgovorio i poželio mi dobrodošlicu a onda me je napustio ne pitajući me imam li novca sa mnom. Nakon par dana, potrošio sam sav svoj novac. Kada je čas bio završen i mi klanjali za njim, on me nije pustio da odem. Sjeo me je i, nakon što su svi otišli, stavio je vrećicu novca u moju šaku, rekavši: ''Sada ti nemaš novca. Pomozi se ovime.'' Bio sam zaprepašten na ovo i znao sam da ga je Allāh na neki način obavijestio o mojoj situaciji – i kada sam imao nešto novca i kada sam ostao bez njega.''

Ja sam također od povjerljivog pojedinca obaviješten:
''Kada se mongolska invazija približavala Damasku, njegovi stanovnici su postali prestravljeni i neki od njih su mu došli i od njega tražili da dovi za muslimane, pa se on okrenuo Allāhu, a onda rekao: ''Radujte se, jer će vam Allāh dati pobjedu za tri dana, do te mjere da ćete njihove glave vidjeti nagomilane jednu

na drugoj''. Tako mi Onoga u Čijoj je Ruci moja duša, čim su tri dana prošla, mi smo vidjeli njihove glave nagomilane jednu na drugoj u centru Damaska, baš kao što je on i rekao.''

Plemeniti šejh 'Uthmān ibn Ahmed ibn 'Isā en-Nassākh, *Allāh mu se smilovao*, mi je rekao da bi šejh (tj. Ibn Tejmijje) svake nedjelje posjećivao bolesne u bolnici u Damasku i da je to bila njegova konstantna navika. Jednom je došao do mladog čovjeka, dovio je za njega i on je ubrzo bio izliječen. Mladić je došao do šejha želeći da ga poselami, i kada ga je video, šejh mu se nasmijao, privukao ga sebi, dao mu nešto novca i rekao mu:
''Allāh te je izliječio. Zato Mu obećaj da ćeš se brzo vratiti u svoju domovinu. Zar ti priliči da napustiš svoju ženu i četiri kćerke bez onoga koji brine o njima, dok ti sjediš ovdje?''

Čovjek je poljubio njegovu šaku i rekao:
''Šejh, činim tewbu Allāhu na tvojoj ruci.''

Kasnije je mladić rekao:
''Bio sam zaprepašten o onome što je on znao o meni, pošto sam ih ja zaista ostavio bez imalo opskrbe, a niko u Damasku nije znao za moju situaciju.''

Jedan kome vjerujem mi je rekao da su neke qadije bile na svom putu za Misr da bi preuzeli pozicije tamo i da je jedan od njih rekao:
''Čim stignem u Misr, izdaću naredbu da taj i taj (od uvaženih učenjaka) *bude ubijen.''*

Svi su bili saglasni da je ovaj učenjak bio častan i bogobojazan. Međutim, srce ovoga čovjeka je sadržalo toliku mržnju i neprijateljstvo prema njemu da ga je to odvelo do želje da ga vidi mrtvog. Svako ko ga je čuo da ovo kaže zabrinuo se da će on zaista izvesti ovu svoju prijetnju da ubije ovog pravednog

čovjeka. Uplašili su se da će čovjek koji je želio da bude qadija da će biti zaveden od strane šejtana i od strane svojih sopstvenih strasti, što će prouzrokovati da prolije svetu muslimansku krv, bojali su se velikog zla koje bi proistjeklo iz ovakvoga djela. Tako su oni otišli do Ibn Tejmijje i rekli mu sve kako se i desilo. On je rekao:

''Allāh mu neće dozvoliti da sprovede ono što želi i on čak neće živ ni dospjeti do Misra''.

Qadija je pred sobom imao veoma kratak dio puta da bi stigao do Misra, kada je od jednom pokošen smrću. Tako je on umro prije nego što je stigao u Misr, baš kao što je Allāh objavio na jeziku šejha, *Allāh bio zadovoljan njime*.

A kerāmeta šejha, *Allāh bio zadovoljan njime*, je mnogo, a ovo nije mjesto za spominjanje više njih. Ali od njegovih najočiglednijih i dobro poznatih kerāmeta je to da niko nikada nije bio poznat da ga mrzi ili da ga napada, a da nije pogođen brojnim katastrofama, većinom u svom *dīnu*, a ovo je nešto veoma poznato, što ne zahtijeva mnogo spomena.

NJEGOVA VELIKODUŠNOST (DAREŽLJIVOST)

On je, *Allāh bio zadovoljan njime*, bio prirodno darežljiva osoba i nije morao da se mijenja da bi takav postao. Ja sam prethodno spomenuo da on nikada nije čuvao (štedio) nimalo novca. Naprotiv, on bi dijelio sve što je mogao i nikada se ne bi okrenuo od nekoga ko bi došao da od njega traži nešto što je on posjedovao, bio to dirhem ili dinar, neka odjeća, knjige, ili slično. Zapravo, nekada bi mu prišao čovjek koji je bio u potrebi onda kada on nije imao ništa sa sobom da mu udijeli i, zato što nije želio da ga vrati praznih ruku, on bi skinuo nešto što je nosio i to dao njemu. Ovo je nešto što je svako znao o njemu.

Rekao mi je šejh Teqī ed-Dīn ’Abdullāh ibn Ahmed ibn Se’īd:
’’Sjedio sam sa šejhul-islāmom ibn Tejmijjom jednoga dana i došao je čovjek i poselamio ga. Šejh je vidio da je ovaj bio u potrebi za nečim da omota svoju glavu. Pa je šejh, a da to čovjek nije ni tražio, skinuo svoj turban, presjekao ga na polovinu, obmotao svoju glavu jednom polovinom, a drugu polovinu dao ovom čovjeku.’’

Može biti da neki kojima fali razumijevanja ovo vide kao djelo koje predstavlja rasipanje novca od strane šejha ili da je to bila vrsta žrtve koja je oduzela od njegove ljudskosti, a ovo nipošto nije slučaj. On nije posjedovao ništa osim svoje odjeće i uvidio je da bi mu, ako bi skinuo išta osim svoga turbana, to naštetilo i ne bi bilo ni u čijem interesu, a tada nije posjedovao nikakvu drugu odjeću koja mu nije bila potrebna i koju je mogao udijeliti. Stoga je požurio da otkine komad onoga što mu nije u

potpunosti trebalo i završio je istovremeno okorištavajući svoga brata muslimana dijelom toga, a i sebe ostatkom toga. Ovo je najbolji i najpametniji način postupanja u ovakvim situacijama i ovo je darežljivost po kojoj je postao poznat.

A što se tiče oblika milostinje koja bi mogla predstavljati umanjivanje u ljudskosti, to nema nikave veze sa ovim što se desilo. Naprotiv, ovo je od njegove duboke poniznosti, negledanja na sebe velikim, i ne želeći da uzdigne sebe pred onim prisutnim, a to je hvale dostojno svojstvo koje je potrebno i vjerski i logički.

A sličan primjer se prenosi od vođe čovječanstva i najboljega od ljudi u maniru, ljudskosti, intelektu i znanju, Muhammeda Mustafe, *sallallāhu 'alejhi we sellem*. Prenosi se da je jednom došao u mesdžid noseći crni ogrtač sa bijelim ivicama dok je grupa muslimana bila prisutna, pa ga je jedan od njih vidio i rekao: ''Allāhov Poslaniče, daj mi taj ogrtač'', a on, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, nikada nije odbio ničiji zahtjev. Tako je on iz svoje velikodušnosti skinuo ogrtač i dao ga čovjeku. Ljudi su onda počeli da kritikuju čovjeka zbog onoga što je uradio, jer je Allāhovom Poslaniku, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, trebalo to što je nosio, a bilo je poznato da on nikada ne odbija zahtjev. Čovjek im se izvinio i rekao: ''Ja ga nisam tražio da bih ga nosio. Naprotiv, ja želim da budem umotan u njega kada umrem'', a prenosilac predaje kaže da se on držao toga dok nije umro, i bio ukopan u njemu. [42]

[42] hadīth bilježe el-Buhārī (5810) i Ibn Mādže (3555)

Hadīh je dobro poznat i prenešen je od strane mnogih povjerljivih prenosilaca i on je od najjačih dokaza za ono što smo rekli. On je išao iznad i nakon velikodušnosti i poniznosti, kršeći svoj *ego* i ispoljavajući divne manire. Povjerljivi prijatelj mi je rekao da je šejh jednom hodao ulicama, a jedan siromah ga je pozvao. On je znao da je ovaj u potrebi, a nije imao ništa da mu dā. Skinuo je nešto od odjeće koju je nosio i dao mu, rekavši: *''Ovo je sve što imam i žao mi je da nemam ništa više da ti dam.''*

Ovo je drugi primjer njegovog neposjedovanja mnogo mimo onoga što bi ga približilo Allāhu i primjer njegove plemenitosti u dijeljenju svega što je imao, bez obzira koliko to bilo malo, a ovo je od najjasnijih manifestacija iskrenosti prema Allāhu. Zato, slavljen neka je Onaj Koji vodi onoga koga On hoće ka onome što On hoće.

Povjerljivi prijatelj mi je također rekao da šejh, *Allāh bio zadovoljan njime*, nikada ne bi vratio nikoga ko bi mu tražio nešto što je napisao. Naprotiv, on bi ga pustio da ide i da sām odabere ono što želi. Jedne prilike mu je došao čovjek i tražio mu knjigu koja bi mu koristila. Šejh mu je rekao da uđe u njegovu knjižnicu i da odabere šta želi. Čovjek je u njoj vidio skupi mushaf među šejhovim knjigama, uzeo ga i otišao. Neki od prisutnih su šejha kritikovali zbog ovoga, na što je on rekao:
''Zar mi priliči da ga spriječim od nečega što je tražio? Pustite ga, jer bi mogao da se okoristi od toga.''

A šejh je, *Allāh bio zadovoljan njime*, uvijek bio grub prema onima koji bi spriječili nekoga od knjige znanja nakon što ju je tražio, govoreći:
''Znanje ne bi smjelo biti zadržavano od onoga koji ga traži.''

A od njegove plemenitosti je bilo i to da on nijednom nije sa željom pogledao ka poziciji vođstva ili vlasti (autoriteta).

Ovi primjeri njegove plemenitosti su dovoljni za onoga koji želi da ide njegovim stopama.

NJEGOVA SNAGA I HRABROST

On je, *Allāh bio zadovoljan njime*, bio od najhrabrijih ljudi i imao je najjače srce. Ja nikada nisam vidio ikoga ko je stao čvršće nego što je on stao, niti ikoga ko je bio više fokusiran (usredsređen) na džihād protiv neprijatelja nego što je on bio. On bi vodio džihād na Allāhovom putu svojim srcem, jezikom i rukom i ne bi se, umjesto Allāha, bojao prijekora onih koji prekorijevaju. Mnogi ljudi su mi rekli da ako bi šejh, *Allāh bio zadovoljan njime*, bio u rovovima sa muslimanima, on bi bio onaj koji bi ih držao čvrstim i stabilnim. Ako bi on vidio neke od boraca kako se kolebaju, posrću ili kako pokazuju znake kukavičluka on je bio onaj koji bi ih hrabrio, održavao ih čvrstim, podizao njihov moral i davao im radosne vijesti, obećavao im pobjedu, uspjeh i ratni plijen i podsjećao bi ih na vrline džihāda i mudžāhida i da Allāh spušta smirenost na njih.

Ako bi se popeo na konja, on bi ga kontrolisao sa vještinom i preciznošću, hitajući u središte neprijatelja sa krajnjom hrabrošću i junaštvom. Sjeo bi na svoga konja poput najčvršćeg viteza i uzviknuo bi *tekbīr*, koji bi neprijatelju više naškodio nego što bi mu naškodio napad i krstario bi oko njih poput čovjeka koji se ne boji smrti.

Prenosi se da je viđen za vrijeme osvajanja mjesta ‘Aqqah, [43] kako ispoljava hrabrost koju čovjek ne bi mogao ni da

[43] Grad na sjeverozapadu Palestine, također poznat i kao *Akra*, u kome se odigrala jedna od najvažnijih bitaka protiv krstaša 680. godine hidžretske (1291). Učenjaci svih pokreta i škola mišljenja su

počne opisivati, a što je bio razlog da su muslimani završili bitku osvajajući grad zbog njegovih djela, savjeta i oštrog opažanja.

A kada je sultan Gāzān [44] preuzeo Damask, kralj kršćana je od njega primio veliku sumu imetka da bi mu dao vlast da napadne muslimane Damaska. Kada je šejh ovo čuo, momentalno je ustao i podstakao čežnju muslimana za šehādetom (pogibijom) i obećao im pobjedu, utemeljenje, bezbjednost i nestanak njihovih strahova. Tako je grupa vođā društva izašla sa Ibn Tejmijjom da susretne sultāna Gāzāna. Kada ih je on video, rekao je:
''Ko su ovi ljudi?''

Rečeno mu je:
''To su vođe Damaska''.

Na to im je on dozvolio da uđu i oni su sjeli ispred njega. Šejh je bio prvi koji je ušao, a čim ga je Gāzān vidio momentalno je u svom srcu osjetio duboku ljubav prema njemu i sjeo ga blizu sebe.

Prva stvar koju je šejh pomenuo bilo je pitanje izdajničke vladavine krstaškog kralja nad muslimanima i davanje njemu tako velike sume imetka. On je podsjetio Gāzāna na svetost muslimanske krvi i ukorio ga. Gāzān mu je odgovorio sa pokornošću i ovo je postalo razlog da je krv muslimana sačuvana, a njihove žene i djeca zaštićeni. Povjerljivi prijatelj me

---

učestvovali u ovoj bici i ona se često od strane historičara spominje kao znak upečatljivog kraja krstaša, jer je ona dovela do protjeravanja krstaša iz Šāma. Šejhul-islām Ibn Tejmijje je imao 28 godina kada se borio u ovoj bici

[44] Mahmūd Gāzān, najistaknutiji od vladara mongolske dinastije u Irānu 1295 – 1304. On je najpoznatiji po konverziji (prevođenju) svoje države u islām i po svojim ratovoma protiv Misra i Sirije

je obavjestio da je šejh Wedžīh ed-Din ibn el-Mendžā, *Allāh mu se smilovao*, rekao:

''Bio sam sa šejhom na ovom skupu i on je podsjetio sultana riječima Allāha i Njegovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, na pravdu i govoreći bi podizao svoj glas, do te mjere da je sultān bio na svojim koljenima. On je nastavio, približavajući mu se i približavajući za vrijeme svog govora, da su njegova koljena skoro dotakla sultānova, sa sultanovom potpunom obzirnošću prema njemu sve vrijeme, slušajući svaku riječ i nikada se ne okrećući od njega. Zbog ogromne ljubavi i respekta koji je Allāh smjestio u sultānovo srce prema Ibn Tejmijji, on je prisutne upitao:

''Ko je ovaj čovjek? Nikada nisam vidio nikoga poput njega, niti srce čvrsto poput njegovog, niti su na mene djelovale ijedne riječi koje sam čuo kao što su to utjecale ove, niti sam ikada bio ovako predan ikome kao što sam to njemu''.

Bilo mu je rečeno ko je on i obaviješten je o njegovom znanju i djelima, a šejh je prevodiocu rekao da Gāzānu kaže:

''Ti tvrdiš da si musliman i da imaš qadije, učenjake, pozivače na namāz – od onoga što nam je rečeno – a i pored toga si nas napao. Tvoj otac i djed su bili nevjernici, ali nisu uradili ono što si ti uradio! Mi smo imali ugovor koji smo održali, a ti si svoj ugovor prekršio. Obećao si, a pronevjerio si svoje obećanje.''

Sultān mu je rekao:

''Ako želiš, ja ću te učiniti vladarom zemlje tvojih očeva, Harrana, i možeš se preseliti u nju''.

Ibn Tejmijje mu je odgovorio:

''Tako mi Allāha, nikada neću napustiti zemlju u koju je Ibrāhīm, 'alejhis-selām , učinio hidžru i zasmijeniti je za drugi dom''.

Tako je on napustio ovaj sastanak sa dostojanstvom i imao je iskren nijjet kada je sebe stavio na liniju, da bi sačuvao krv

muslimanā i Allāh mu je dao ono što je tražio. Ovo je, također, bio razlog da mnogi muslimanski zarobljenici budu oslobođeni iz ruku Mongolā i da se vrate svojim porodicama. Sve ovo je od njegovog velikog ispoljavanja hrabrosti i čvrstine.''

On bi uvijek govorio:
''Ni jedan čovjek se ne boji drugoga mimo Allāha, osim da ima bolesno srce. Čovjek se žalio imāmu Ahmed ibn Hanbelu na svoj strah od vladara, pa mu je Ahmed rekao: ''Da si zdrav, ne bi se bojao nikoga'', u značenju da je njegov strah bio rezultat njegovog srca koje je bilo lišeno zdravlja''.

Rečeno mi je da je, kada je šejh bio pozvan da se sretne sa sultānom Nāsir Muhammedom, [45] sultān njemu rekao:
''Čuo sam da ti se ljudi pokoravaju i da ti tražiš poziciju vlasti''.

Šejh nije bio uplašen ovime i rekao mu je čvrstim srcem i glasno:
''Ja to rekao? Tako mi Allāha, tvoja kraljevina i kraljevina Mongolā za mene ne vrijede ništa!'',

…pa se sultān na ove riječi nasmješio i odgovorio mu, iz ljubavi i respektu koje je Allāh smjestio u njegovo srce:
''Tako mi Allāha, ti si iskren čovjek, a onaj koji mi je to o tebi rekao je lažov'',

– a ljubav prema Ibn Tejmijji je zauvijek bila ukorijenjena u njegovom srcu. Da nije bilo ove ljubavi, on bi ga ubio još i ranije zbog različitih laži koje su mu o njemu rečene od strane

[45] El-Melik en-Nāsir ed-Dīn Muhammed ibn Qalāwūn, memlučki vladar Egipta za vrijeme Ibn Tejmijje. Njegova vojska je marširala od Misra do Sirije 1303. da bi odbila mongolsku invaziju, a što je rezultiralo porazom Mongola u Siriji

onih koji su bili spolja bogobojazni, a iznutra iskvareni i neznalice.

A novotari, sljedbenici strasti i oni koji su prodali svoju vjeru za dunjāluk su nastavili da sarađuju jedni s drugima u svom neprijateljstvu prema njemu, ulažući svoj trud da bi mu naštetili, lagali na njega, pripisujući mu ono što nikada nije rekao ili napisao u knjizi ili fetwi i ono što nikada nije čuveno od njega na skupu (sijelu). Zar oni ne misle da će ih Allāh pitati o svemu ovome i da će za to račun polagati? Zar oni nisu čuli Njegove riječi:

وَلَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَـٰنَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِۦ نَفْسُهُۥ ۖ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ ٱلْوَرِيدِ ﴿١٦﴾ إِذْ يَتَلَقَّى ٱلْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ ٱلْيَمِينِ وَعَنِ ٱلشِّمَالِ قَعِيدٌ ﴿١٧﴾ مَّا يَلْفِظُ مِن قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ

”Zaista smo Mi stvorili čovjeka i znamo šta mu njegova duša šapuće, jer smo mu Mi bliži od vratne žile kucavice. Kad se dvojica sastanu i sjednu jedan s desne a drugi sa lijeve strane, on ne izusti ni jednu riječ, a da nad njim nije onaj koji bdije.” [46]

Međutim, zaista, tako mi Allāha, njihova ih je ljubav prema dunjāluku nad āhiretom obuzela (nadvladala), baš kao i

[46] sūra Qāf, 16.-18. ājet

njihova težnja za privremenim nad vječnim životom. Oni su mu zavidjeli zbog toga što se on razlikovao od njih, jer je on mrzio i odbacio ono što su oni tražili i jer je volio ono što su oni napustili i odbacili. Kada je Allāh saznao njegove namjere u poređenju s njihovim, on im nije dozvolio da postignu pobjedu nad njim, do te mjere da oni nikada nisu imali sastanak sa njim, a da mu Allāh nije dao da ih porazi, uništi njihove neosnovane argumente i razotkrije njihove zle zavjere svojim jezikom.

NJEGOVO STRPLJENJE NA NEDAĆAMA I ČVRSTOĆA NA ISTINI DO SMRTI

On je bio najjači, najustrajniji i najčvršći na istini od svih ljudi svoga vremena. On je bio najželjniji da sprovede istinu i nikakvi prijekori, riječi ili ''dokazi'' nisu ga mogli od toga odvratiti. Naprotiv, ako bi mu istina postala jasna – on bi se za nju uhvatio svojim očnjacima i ne bi se okrenuo ikome ko bi se raspravljao protiv nje. Većina ljudi je bila ujedinjeni u svom neprijateljstvu prema njemu, a većina onih koji su ga mrzili su se prerušavali u odjeći učenjaka i bogobojaznih ljudi, dok su oni u stvarnosti bili najbrži od ljudi u trčanju za dunjālukom i okretanju od āhireta.

Razlog zbog koga su ga oni mrzili je bio taj što je njihova jedina briga bila da ostvare pozicije autoriteta (vlasti) i vođstva i da se glave ljudi okreću prema njima. Oni su vidjeli da je Allāh njega već uzdigao da bude vrhunac u ovome, smještajući ljubav i divljenje prema njemu u srca svakoga, dok njima nije pripadao ni dio ovoga. Stoga su oni odlučili da postanu njegovi neprijatelji i ispunili su svoja srca zavišću prema njemu, pokušavajući da prikriju ovu stvarnost od ljudi da ne bi bili razotkriveni. Oni su kovali zavjere da njemu pripišu *bātil* (laži), vrijeđali ga, naročito u prisustvu vladara, i kritikovali bi njegove fetwe u kojima je proglašavano šta je halāl i harām. Tako su oni podijelili srca vladara lažima koje su rekli o njemu, a zaboravili su da će najzad morati sve to da ponove pred Sudijom (svih) sudijā, jer će ih On pitati da li su sve ovo rekli istinito ili nepravedno, a On će istinoljubive (iskrene) nagraditi džennetom, a osvetiće se lažovima.

Neki ljudi su slijedili ove laži, prosto kao slijepi sljedbenici, i postali nasilnici u pogledu prava ovoga *imāma*, uključujući one koji su postali robovi vladara, pokorili im se i rekli im ono što su oni željeli da čuju, u zamjenu za velike sume imetka. Tako se ovaj čvrsti savez sastojao od svih klasa društva, u čijem pridruživanju su svi imali svoje sopstvene zle namjere. Uz sve ovo, što je šejh više uviđao njihove napore da unište njegovu reputaciju, on se još više borio da podrži i pomogne Istinu i sve su djelotvorniji i moćniji njegovi argumenti i dokazi protiv njih postajali.

On je u toku mnogih mjeseci i godina zarobljavan mnogo puta, a nikada nije okrenuo svoja leđa i pobjegao. Njegovi neprijatelji su mnogo puta pokušali da ga ubiju, raspravljajući o svojim planovima javno i tajno. Ali Allāh je nastavio da ga štiti od njih. Oni su mislili da će ih njegovo hapšenje rasteretiti (osloboditi) njihovih briga. Ali, Allāh je njegovo hapšenje okrenuo u korist i dobrotu, i na dan njegove smrti iznio stvari tako da je on bio živ da ih vidi – njegove oči bi se smirile. Uzvišeni Allāh ga je, zbog Njegovog znanja njegove predstojeće smrti, rasteretio briga ljudi i učinio da on ide napred sa istinom na najdivniji način, jer je on bio uhapšen bez ikakvog zločina ili grijeha. Naprotiv, on je zatvoren samo zbog razloga što je bio čvrst na istini.

Ovako je Allāh raširio njegovo znanje svuda po svijetu, utjecao na bezbrojne umove njegovim stilom, napunio bezbrojne knjige i stranice njegovim pisanjima i putem njega suzbio novotare i zabludjele sljedbenike strasti. Ovo su veliki rezultati koje Gospodar Nebesa daje onima koje On voli i podržava.

ALLĀH GA JE UČINIO AUTORITETOM
I ONIM KOJI RAZJAŠNJAVA ISTINU I LAŽ

Ovo je nešto što je takođe dobro poznato. On, *Allāh bio zadovoljan njime*, nije imao nijednu knjigu ili fetwu, a da u njoj nije odabrao najjače tekstualne i logičke dokaze nad svim ostalim i potkrijepio riječ Istine sa toliko mnogo jasnih neoborivih dokaza i argumenata da će svako ko na njih naiđe sa čistom svijesti imati svoje srce smireno na njima i biće sasvim ubijeđen da je to nepobitna Istina. U svim njegovim pisanjima ćete naći da, ako je hadīth vjerodostojan, on ga uzima, odmah postupa po njemu i stavlja ga ispred mišljenja bilo kog učenjaka ili *mudžtehida*.

Neutralni posmatrač će primijetiti da su njegove riječi u saglasnosti sa Qur'ānom i sunnetom i da on nikada ne odstupa od njih ka riječima nekog drugog, bez obzira ko ta osoba bila, i nije se bojao nijednog vladara, autoriteta (vlasti), biča ili mača u postupanju tako, i nikada ne bi napustio Qur'ān i sunnet ni zbog čijeg mišljenja. On se čvrsto držao najčvršće veze, postupajući po riječima Uzvišenog:

فَإِن تَنَٰزَعۡتُمۡ فِي شَيۡءٖ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ إِن كُنتُمۡ تُؤۡمِنُونَ
بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۚ ذَٰلِكَ خَيۡرٞ وَأَحۡسَنُ تَأۡوِيلًا

''A ako se u nečemu ne slažete, vratite to Allāhu (tj. Qur'ānu) **i poslaniku** (tj. sunnetu)**, ako vjerujete u Allah i u onaj svijet; to vam je bolje i za vas rješenje ljepše.''** [47]

I postupajući po riječima Uzvišenog:

وَمَا ٱخۡتَلَفۡتُمۡ فِيهِ مِن شَيۡءٖ فَحُكۡمُهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِ

''Ma u čemu se razišli – sud za to pripada Allāhu!'' [48]

Nikada nisam čuo ni za koga ko je bio toliko poznat, kao što je on to bio, po svom striktnom slijeđenju Qur'āna i sunneta, svom naporu u crpljenju njihovih značenja i svom postupanju zasnovano na njihovim naredbama. On nikada nije naišao na temu gdje su učenjaci prethodno izdali fetwe, a da nije odabrao najjače i najbliže Qur'ānu i sunnetu od njih. Allāh ga je obdario ovom karakteristikom i On ga je učinio autoritetom za ljude njegovoga doba. Ovo je bilo tako da bi čak i ljudi iz dalekih zemalja tražili od njega fetwe u vezi sa svojim stanjem i pitali bi ga da im on razjasni konfuziju koju su imali u pogledu ovoga i onoga. Tako bi on smirio njihova srca najzadovoljavajućim, čvrstim odgovorima i uvijek bi svoje stavove podržao najjasnijim dokazima iz izjava učenjakā, tako da bi njegove riječi prihvatio svako sa pronicljivošću, razumom i bogobojaznošću, ko bi napustio svoje strasti i došao do njih (njegovih riječi) i istina bi mu postala jasna.

47 sūra en-Nisā', 59. ājet
48 sūra eš-Šūra 10. ājet

A ako bi se čulo za nekoga ko mu se suprotstavlja ili napada na njegovu čast, takav bi uvijek postajao od onih koji su opštih masa bili priznati kao zločinci (griješnici), a ko god želi da potvrdi ono što ja govorim neka pogleda okom pronicljivosti, jer neće naći učenjaka iz bilo koje zemlje koji je slijedio ovoga *imāma* i priznao vrline i inspiraciju koju mu je Allāh darovao i hvalio ga na svakom skupu, a da iza takvog učenjaka nisu najstriktniji sljedbenici Qur'āna i sunneta, najzauzetiji u težnji za āhiretom i najželjniji njega, a najdalji od izbjegavanja ili neznanja o njemu (āhiretu). Također, nećete vidjeti ni jednog učenjaka da mu se suprotstavio i da je bio obuzet zavišću prema njemu, a da nije najambiciozniji od njih u sakupljanju ukrasa dunjāluka, najveći u rijā'u (prikazivanju) i traženju hvale, najnepristojniji od njih u ponašanju, koji najviše sarađuje sa dhulumćarima u njihovim zavjerama i najbrži od njih da kaže laž.

A ako pogledaš u one koji su ga voljeli i koji su ga mrzili od običnih ljudi, naći ćeš da su bili baš kao što sam gore opisao dvije grupe učenjaka. Pokušao sam da ponovo razmislim o onome što sam upravo rekao i vidim da je upravo kao što sam i opisao. Tako mi Allāha, ja ne oklijevam da ispred bilo koga ovo kažem, a ko god sumnja u ovo što govorim – neka sam razmisli i vidjeće ono što govorim, ako sa sebe ukloni pokrivač od svojih strasti.

Ovo nije slučaj (ni zbog čega drugog), izuzev zbog onoga što je Allāh znao od čiste savjesti ovoga *imāma*, njegove iskrenosti i žrtve u traženju zadovoljstva svoga Gospodara i slijeđenja sunneta Njegovog Poslanika, *neka je selam na njega, njegovu porodicu i ashābe*.

NJEGOVA SMRT I OGROMAN BROJ LJUDI KOJI JE PRISUSTVOVAO NJEGOVOJ DŽENĀZI

Više od jedne osobe koja je bila prisutna u Damasku kada je on umro mi je rekla da se šejh, *Allāh bio zadovoljan njime*, razbolio na nekoliko dana, a pisac Šemsud-Dīn el-Wezīr je bio u Damasku u to vrijeme. Kada je on saznao da je šejh bolestan, zatražio je da ga posjeti. Šejh mu je dao dozvolu da to uradi i on je sjeo sa njim i izvinuo mu se za sve nedostatke (nepravilnosti) sa njegove strane u pogledu haqqova (prāva) šejha. Šejh mu je odgovorio rekavši:

''Ja sam oprostio tebi i svim mojim neprijateljima koji nisu znali da slijedim Istinu. Oprostio sam kralju Nāsiru za moje hapšenje zato što je on ovo uradio zasnovano na onome što je vjerovao od drugih, a ne iz svoje sopstvene namjere i on je za to opravdan, jer Allāh zna da on nije od onih koji to rade po svome. Ja sam oprostio svakom ko je imao nekakav konflikt sa mnom, izuzev onima koji su neprijatelji Allāhu i Njegovom Poslaniku''.

Rečeno je da je šejh bolovao do noći 22. svetog mjeseca dhul-qa'de 728. godine hidžretske, [49] a onda je prešao u milost i zadovoljstvo Uzvišenog Allāha sledećeg jutra, čineći ono što je uvijek radio: boreći se radi Allāha dok je bio strpljiv iščekujući Allāhovu nagradu i ne pokazujući ni najmanji kukavičluk, slabost ili kolebanje. Štaviše, kada je umro, bio je zauzet sa Allāhom nauštrb svega drugoga.

[49] A što odgovara utorku, 27. septembra 1328. godine

Rečeno je da, čim su ljudi čuli za njegovu smrt, nije bilo nikoga ko živi u Damasku a da nije želio da dođe da klanja nad njim i ko je bio u stanju, a da to nije i uradio. Svi su ostavili po strani sve što su radili – zatvorili svoje prodavnice, zaustavili svoj rad i nabavljanje opskrbe – i svi od autoriteta (vlasti), guvernera (namjesnika), učenjaka, pravnika, vojnika, generala (vojskovođa), muškaraca, žena i djece iz svih nivoa društva izašli su za njegovu dženāzu.

Prema našem znanju niko nije izostao da ne klanja njegovu dženāzu, izuzev tri osobe koje su bile poznate po svom neprijateljstvu prema šejhu. Oni su otrčali i sakrili se iz straha da bi ih, ako izađu, ljudi kamenovali i ubili. Tako je on, *Allāh bio zadovoljan njime*, bio ogasuljen i umotan. [50]

[50] Ibn Kethīr je spomenuo da je zamjenik upravnika zatvora došao da izjavi svoje saučešće i sjeo pored Ibn Tejmijje: *”Otvorili su ulaz da njegovi bliski prijatelji i voljene uđu k njemu. Oni su sjeli pored njega, plakali i hvalili ga. Onda su oni počeli da gasule šejha... Dopušteno je samo onima koji su pomagali u gasuljenju da ostanu uz njega. Među njima je bio naš šejh el-hāfidh el-Mizzī i grupa starijih pravednih i dobrih ljudi – ljudi od ’ilma i īmāna... Onda su oni nastavili sa njim do Emewijske džamije. Bilo je toliko ljudi ispred njegove dženāze, iza nje, sa njene desne i lijeve strane. Niko ih, osim Allāha, ne bi mogao prebrojati a neko je povikao: ”Ovakve trebaju biti dženāze imāma sunneta!”, na što su ljudi počeli da plaču.”* Vidi *”El-Bidāje wen-Nihāje”* (14/138)

Dok je on gasuljen, ljudi su se tiskali okolo da bi svaki dobio nešto od vode koja je pala sa njegovog tijela. [51]

Onda je on iznešen radi klanjanja dženāze-namāza. Čim su ga ljudi vidjeli, sakupljali su se sa svakog ugla grada da traže bereket boravka tu. Čak je bilo bojazni da će on pasti na zemlju prije nego što stigne do svoga kabura. Zato su se vlasti sakupile oko mjesta gdje je njegovo tijelo bilo i zadržavale masu nazad da bi spriječili tijelo od padanja, jer su ljudi počeli da se njišu i guraju jedni druge. Oni su nastavili odguravati ljude od dženāze svim svojim snagama, a to je samo podiglo snagu mase. On je konačno donešen u Emewijsku džamiju i uprkos činjenici da se mislilo da će biti dovoljno mjesta za sve, i dalje je vani ostala ogromna grupa ljudi. Tako su ljudi klanjali nad njim, *Allāh bio zadovoljan njime*, u džamiji, a onda je on iznešen na rukama uglednika i građana Damaska dok konačno nije smješten u široku rupu u zemlji, a ostatak ljudi je tu klanjao nad njim. [52]

Jedan od prisutnih je rekao:
''Klanjao sam nad njim u džamiji, a takođe sam imao nekoga da mi sačuva mjesto da klanjam nad njim u centru Damaska, jer sam želio da vidim ogroman broj ljudi. Tako sam, dok sam klanjao, gledao lijevo i desno i nisam mogao da vidim gdje se masa završava! Naprotiv, vidio sam da su ljudi zauzeli svaki mogući komad prostora koji je mogao biti zauzet''.

[51] A ovo je od žestokog neznanja ljudi, jer je to pokuđena novotarija i put ka širku, tražeći bereket od nekog drugog mimo Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*

[52] Dženāzu mu je klanjao njegov brat 'AbdurRahmān, a njegov grob je bio pored groba njegovog brata 'Abdullāha

Grupa onih koji su bili prisutni toga dana se, nakon gledanja broja ljudi koji su klanjali nad njim toga dana, složila da je njihov broj lahko prelazio 500.000. Stručnjaci iz historije kažu da nikada nisu čuli za dženāzu koja je bila ovako velika, izuzev dženāze imāma Ahmeda ibn Hanbela, *Allāh bio zadovoljan njime*. [53]

Šemsud-Dīn el-Wezīr se konačno pojavio, doveden je do njegovoga groba jer nije bio prisutan prije i sa namjesnicima je klanjao nad Ibn Tejmijjom.

Ni jedna dženāza nikada nije viđena da budi (izaziva) takvo osjećanje uvažavanja (respekta), poštovanja, slavljenja, cijenjenja i pohvale (veličanja) od ljudi, a sve ovo je bilo zbog njegovog znanja, djela, zuhda, ’ibādeta, odbacivanja dunjāluka, preokupacije āhiretom, njegove skromnosti, brige, plemenitosti i darežljivosti, ljudskosti, strpljivosti, čvrstine, hrabroisti, duboke percepcije (opažanja), otvorenosti i iskrenosti u govoru istine, strogoći i grubosti protiv neprijatelja Allāha i Njegovog Poslanika i devijanata od Njegove vjere, podržavanja Allāha i Njegovog

[53] U ”El-Bidāje wen-Nihāje (14/130), Ibn Kethīr je rekao: *”Ahmed ibn Hanbel je rekao: ”Recite novotarima da su između nas i njih dženāze!” i nema sumnje da je dženāza imāma Ahmeda bila ogromna i silna, zbog toga koliko je naseljen ovaj grad bio i kako su se ljudi sakupili za njega i poštovali ga, a i vlast ga voljela. Šejh Teqī ed-Dīn (tj. Ibn Tejmijje) je umro u Damasku, čija populacija nikako nije bila ni blizu populaciji Bagdāda u veličini. Međutim, ljudi su se za njegovu dženāzu sakupili u takvom broju da, sve i da ih je vladar prisilio da svi izađu, oni ne bi bili u tolikom broju u kom su viđeni toga dana, a ovo je sve za čovjeka koji je umro u utvrđenju zarobljen od strane vladara.”*

Poslanika i Njegove vjere, njegove poniznosti, plemenitosti, dostojanstva i respekta prema Allāhovim ewlijama, njegovog neobaziranja na dunjalučke slasti, njegove ekstremne strasti za āhiretom i njegovom trajnom težnjom za njim. I vi biste čuli ove stvari i više od ljudi, žena i djece i oni su ga hvalili za ono što su znali o njemu.

On je ukopan toga dana, *Allāh bio zadovoljan njime i dozvolio nam da još jednom budemo darovani sličnim bereketima*. Ljudi su počeli da se sakupljaju iz različitih sela i gradova, jašući i pješice, da klanjaju u saffovima nad njegovim qaburom. I kad god bi vijest o njegovoj smrti dospjela u određenu zemlju, oni bi mu klanjali dženāzu- namāz u odsutnosti u svim njenim džamijama, posebno u gradovima i selima Misra, Šāma, ’Irāqa, Tebrīza, Basre, itd.

A Qur’ān je za njega kompletiran više puta nego što može biti izbrojano na mnogim mjestima, za vrijeme dana i noći koji su slijedili nakon njegove smrti, naročito u Damasku, ’Irāqu, Misru, Tebrīzu, Basri, itd. do te mjere da je učenje Qur’āna za njega postala navika ljudima, a kopije *mushafa* bi im bile prosleđivane da se uči za njega. [54]

[54] U skladu sa mišljenjem većine selefā, uključujući imāma Ahmeda i njegove prijatelje, kao i neke od drugovā Ebū Hanīfe i eš-Šafi’ija, nagrada za učenje Qur’āna stiže do mrtve osobe za koju je namjeravano, dok su sām eš-Šafi’ī i Mālik rekli da ta nagrada ne dospijeva do mrtvog. Pogledaj Šewkānijev *”El-Bahr er-Rā’iq”* (4/105) i Ibnul-Qajjimov *”Kitabur-Rūh”* (174. str.)

Sve ovo je bilo zbog toga što su oni osjećali da duguju šejhu, *Allāh bio zadovoljan njime*, za njihovo upućivanje ka Istini i ispravnom *menhedžu* (metodologiji) jasnim evidentnim tekstualnim i intelektualnim dokazima, naročito u pogledu principa *dīna*. Allāh je blagoslovio ljude njegovog vremena, u kom su izronile novotarije koje su ubile sunnet, a većina ljudi se davila u novotariji i harāmu, a da to čak nisu ni uviđali! Allāh ih je blagoslovio da imaju njega da im razjasni principe *dīna*, Istinu i ispravno vjerovanje, kao i njegovo prepoznatljivo pobijanje novotara na način koji je nadalje ostao nenadmašan (neprevaziđen). Sve je ovo bilo urađeno njegovim jezikom, njegovim perom, njegovim knjigama i principima kojih se pridržavao, a koji potvrđuju istinu kao i jasni jednostavni tekstualni intelektualni dokazi koje je prezentirao, kojima ni jedan od filozofa niti polemičara nikada nije mogao ni da se približi. On je sve ovo uradio dok nije došao do stanja da afirmiše svoj apsolutni autoritet i dominaciju nad svakim novotarom i bio u stanju da razotkrije i iskorijeni šubhe onih koji su ih zastupali i željeli da ih rasprostrane.

Pa, neka ga Allāh nagradi najboljom nagradom zbog islāma i muslimana, a slavljen neka je Onaj Koji mu je dao ono što mu je dao, darovao mu najbolju uputu ka kojoj je bio upućen i opskrbio ga najdivnijim saburom dok nije umro; neka On bude zadovoljan njime i neka On dā nama i svim muslimanima život i smrt koje su u saglasnosti sa Qur'ānom i sunnetom sve dok Ga ne sretnemo i neka učini da se čvrsto držimo njih u svemu što oni sadrže.

DOSADAŠNJA IZDANJA *''KELIMETUL-HAQQ''*:

- **Dokazi za obaveznost pokrivanja lica**
  (Ebu Ahmed)

- **Dokazi da je isbāl harām**
  (Ebu Ahmed)

- **Kritika demokratije i ilustracija njene stvarnosti**
  (''AbdulQādir bin ''Abdul'Azīz)

- **Bolest irdžā'a**
  (grupa autora)

- **Šta čini "Lā ilāhe illAllāh", a šta ga poništava?**
  (Hamid 'Alī Khān)

- **Kome se to priviđaju tekfirovci u Sandžaku i Bosni?**
  (*''Proglas o tekfīru''* i odgovori na njega)
  (Kelimetul-Haqq)

- **Zalutale sekte sūfija i ši'īja**
  (Kelimetul-Haqq)

§ **Isukana sablja na psovača Allāha, vjere i Poslanika**
(Ebū Muhammed el-Maqdisī)

§ **Šubhe vezane za propis demokratije u islāmu**
(grupa autora)

§ **'Aqīda potpomognute skupine**
(''AbdulMedžīd el-Munī')

§ **Tewhīd el-hākimijje**
(grupa autora)

§ **Allāhova pomoć je, zaista, blizu**
(Sulejmān bin Nāsir el-'Ulwān)

§ **Demokratija je vjera**
(Ebū Muhammed el-Maqdisī)

§ **Obaveze koje je dužan spoznati svaki muslīmān i muslīmānka**
(šejhul-islām Muhammed bin ''AbdulWehhāb)

§ **Ovo je ono što vam je vaš Gospodar obećao**
(Reagovanje na incident u Novom Pazaru ispred Arap-džamije 3. nov. 2006. god.)
(Kelimetul-Haqq)

§ **Podučavanje najvažnijim pitanjima**
(Ahmed el-Hālidī)

§ **Može li se opravdavati neznanjem**
u djelima velikog širka i jasnog kufra?
(Ebu Muhammed)

§ **Millet Ibrāhīm**
(Ebū Muhammed el-Maqdisī)

§ **'Aqīda ehlis-sunneta wel-džemā'ata**
(Metn/tekst sedam velikih djela 'aqīde muslīmāna na jednom mjestu, u jednoj knjizi:
''Wasitijjska 'aqīda'', ''Tahāwijeva ʻaqīda'',
''Kitābut-tewhīd'', ''Tri načela'',
''Otklanjanje sumnji'',
''Djela koja izvode iz vjere'' i ''Šest načela'')

§ **Šerī'atski hidžāb**
(Kelimetul-Haqq)

§ **Istina o Turcima Osmanlijama**
(Ebū Ahmed)

§ **Muslīmān ili mušrik**
(Ebū Hamza)

§ **Dokazi za propis prijateljevanja sa mušricima**
(šejh Sulejmān bin ′Abdullāh
bin Muhammed bin ′AbdulWehhāb)

§ **Biografija imāma Ahmeda*, rahimehullāh***

§ **Uzvišena znamenitost u vrlinama Ibn Tejmijje**
(imām el-Bezzār)

§ **Osnove sunneta (*Usūlus-Sunne*)**
(imām Ahmed ibn Hanbel)